

Collegeuitvoeringsprogramma
ter uitvoering van het Raadsakkoord 2018-2022

CONCEPT

Inhoud

Inleiding	4
1. Domein algemeen (veiligheid, dienstverlening, participatie en bestuur ca.)	7
1.1 Veiligheid.....	7
1.2 Informatieveiligheid en privacy.....	8
1.3 Financieel beleid en lastendruk	9
1.4 Participatie	11
1.5 Dienstverlening	13
1.6 Regionale samenwerking.....	14
1.7 Overige beleidswensen.....	15
2. Sociaal domein	16
2.1 Welzijn.....	16
2.2 Kunst, cultuur en cultureel erfgoed	19
2.3 Inclusieve samenleving.....	20
2.4 Ondersteuning	22
2.5 Jeugdzorg	23
2.6 Ouderenzorg	24
2.7 Mantelzorg	24
2.8 Werk en inkomen	25
2.9 Armoede en minimabeleid	26
2.10 Onderwijs	27
2.11 Overige beleidswensen.....	30
3. Ruimtelijk domein	31
3.1 Kwaliteit van leven	31
3.2 Woningbouw	32
3.3 Duurzaamheid en energiebesparing.....	34
3.4 Voedsel	37
3.5 Klimaatadaptatie	39
3.6 Afval	40
3.7 Omgevingsvisie.....	41
3.8 Naar vitaal platteland	44
3.9 Lokale economie.....	46
3.10 Vrijtijdseconomie.....	47
3.11 Leefbaarheid	48
3.12 Mobiliteit	51
3.13 Vliegveld Lelystad.....	52

3.14 Overige beleidswensen.....	53
4. Impact op de bedrijfsvoering	56
5. Financiële paragraaf	57
Bijlagen	59

Inleiding

Op 16 juli 2018 hebben de fractievoorzitters het “Raadsakkoord op hoofdlijnen Olst-Wijhe 2018-2022” ondertekend. Een unicum voor onze gemeente. Het akkoord is aangeboden aan de raad en ons college is gevraagd dit uit te werken in een collegeuitvoeringsprogramma.

Wij hebben voor de uitwerking van het collegeuitvoeringsprogramma een procedure vastgesteld en op 24 september 2018 toegelicht in het raadspresidium en geactualiseerd in januari 2019.

Het raadsakkoord hebben wij in de afgelopen maanden aan de hand van de benoemde thema's uitgewerkt in een concept collegeuitvoeringsprogramma. Dit is gebeurd door middel van de drie vragen: wat willen wij bereiken (voor een deel al aangegeven in het raadsakkoord), wat gaan we daarvoor doen en wat mag het kosten? Een aantal onderwerpen uit het raadsakkoord hebben wij in het collegeuitvoeringsprogramma vanwege de samenhang gekoppeld (duurzaamheid en energiebesparing (3.3) en leefbaarheid (3.11)). De voorbereiding heeft de nodige tijd gekost, mede omdat de totale opgave in beeld is gebracht en vertaald naar capaciteit en middelen. Het concept ligt nu voor.

In het collegeuitvoeringsprogramma wordt duidelijk gemaakt wat het vraagt om de ambities uit het raadsakkoord te vertalen. Het collegeuitvoeringsprogramma in deze uitgebreide vorm is voor onze gemeente nieuw. Met het collegeuitvoeringsprogramma wordt de totaliteit van de opgaven voor de komende vier jaar geschetst en uitgewerkt. Niet alleen opgaven, voortvloeiend uit het raadsakkoord zijn uitgewerkt, maar ook overige beleidswensen zijn in beeld gebracht. De indruk kan bij lezing van het collegeuitvoeringsprogramma ontstaan dat de totale opgave groter is dan die in de vorige bestuursperiode, ook afgezet tegen de beschikbare financiën. Wij zijn van mening dat er geen wezenlijk verschil is met de vorige bestuursperiode, maar dat nu, anders dan toen, aan het begin van de bestuursperiode een totaaloverzicht wordt verschaft van alle opgaven, de complexiteit daarvan, en in relatie met de financiële ruimte. Het complete overzicht biedt de mogelijkheid, maar brengt ook de noodzaak om integraal af te wegen, focus aan te brengen, en te faseren, zowel vanwege de financiële ruimte als de uitvoerbaarheid door de organisatie.

Daarbij wordt ook de inhoudelijke complexiteit duidelijk. Bijvoorbeeld bij het thema vitaal platteland, waar er een relatie ligt met de lopende implementatie van de Omgevingswet, en het Uitvoeringsprogramma structuurvisie. De complexiteit bestaat voor een deel ook door de verwevenheid met ontwikkelingen in de samenleving, zoals SallandDeal. Of in het sociaal domein, waar er een relatie is met de transformatie sociaal domein (aan de orde in de raad van 21 januari). Of bij het thema Duurzaamheid, met o.a. de Energievisie, de Routekaart Energieneutrale kernen, en de RES. De inhoudelijke complexiteit van de opgaven vraagt op onderdelen om een goed gefaseerde aanpak. We staan in de samenleving voor enorme opgaven en die willen we participatief aanpakken. In het raadsakkoord worden belangrijke aanzetten gegeven.

De impact voor de organisatie en de manier van werken is uitgewerkt. Duidelijk is dat de opgaven voor een belangrijk deel teamoverstijgend zijn, en vragen om een goede inzet van deels bestaand en deels te ontwikkelen instrumentarium op het vlak van gebiedsgericht werken, participatie en dienstverlening.

Ook zijn in het collegeuitvoeringsprogramma aan het eind van elk hoofdstuk per bestuursprogramma zogenaamde overige beleidswensen in beeld gebracht. Deze vloeien niet rechtstreeks voort uit het raadsakkoord, maar dragen wel bij aan de hoofddoelstellingen en beoogde maatschappelijke effecten bij de bestuursprogramma's, en vragen daarom om integrale afweging met de wensen vanuit het raadsakkoord bij de Kadernota.

In de navolgende hoofdstukken wordt het raadsakkoord in hoofdlijnen themagewijs uitgewerkt.

Er is een financiële paragraaf in het uitvoeringsprogramma opgenomen. Daarin is ook een relatie gelegd met opgeschorte wensen uit de begroting 2019 en overige wensen.

Bij de afweging is vertrekpunt het begrotingssaldo uit de in november vastgestelde begroting 2019. Zoals bekend sluit deze negatief voor 2019 (€ - 671.228), is er in 2020 zeer beperkt ruimte (€ 69.749), en loopt deze ruimte op van 2021 (€ 444.429) naar 2022 (€ 858.671).

Op basis van het huidige beeld in de financiële paragraaf kan worden gesteld dat niet alle geïnventariseerde wensen gedekt kunnen worden uit het positieve perspectief voor 2019, 2020 en 2021. Voor 2022 is dit twijfelachtig. Er is een flinke mismatch te verwachten tussen “vraag en aanbod”, ook rekening houdend met de beleidswensen uit de begroting 2019 – 2022 en de jaarlijkse autonome ontwikkelingen die in de kadernota worden opgenomen. Niet alle ambities kunnen op dit moment financieel en organisatorisch worden waargemaakt. Wij beraden ons op een strategie hoe hiermee om te gaan. Op onderdelen is vanuit financieel en organisatorisch oogpunt fasering van de ambities aan de orde. Een operatie nieuw voor oud en de mogelijkheid om inkomsten te zoeken, zijn opties die moeten worden bezien.

Wij vragen de raad bij de bespreking van het collegeuitvoeringsprogramma een duiding te geven van de ambities in relatie tot de beschikbare middelen, waarna wij die kunnen vertalen in de Kadernota 2020-2023.

In het collegeuitvoeringsprogramma is uiteraard geen aandacht besteed aan de autonome ontwikkelingen, die in de kadernota wel aan de orde komen. Genoemd worden bijv.: verhoging vergoeding raadsleden, loonmaatregelen, prijsindexering, kapitaallasten incl. actualisatie meerjarenonderhoudsplanung maatschappelijk vastgoed, rente/financiering en de ontwikkeling van de algemene uitkering.

Het concept collegeuitvoeringsprogramma wordt met de raad inhoudelijk besproken en daarna door ons vastgesteld. Daarna wordt bezien hoe overleg met maatschappelijke partners en de samenleving plaatsvindt. De lijn daarbij is dat met de partners en de samenleving over het afzonderlijke deelbeleid van het collegeuitvoeringsprogramma (bijv. nieuw integraal veiligheidsbeleid of actualisatie woonvisie) overleg wordt gevoerd. Dit wordt per deelbeleid bepaald. Er is geen apart overleg met de partners en de samenleving over het totale collegeuitvoeringsprogramma gepland.

De gemeente staat voor grote opgaven (transformatie ruimtelijk domein, inclusief vitaal platteland en voedsel, transformatie sociaal domein en duurzaamheid). Bij het instrumentarium dat gehanteerd wordt om de grote opgaven aan te pakken moet onder meer gedacht worden aan programmatisch werken op het gebied van participatie, dienstverlening en het gebiedsgericht werken (dit heeft niet alleen een organisatorisch (instrumenteel) aspect, maar raakt ook het bestuurlijk handelen) en de onderlinge samenhang in het instrumentarium. Hieronder wordt hierop ingegaan.

In dit collegeuitvoeringsprogramma wordt op verschillende onderdelen invulling gegeven aan de ambities, zoals geformuleerd in het raadsakkoord op hoofdlijnen. In het raadsakkoord kan een aantal thema's worden onderscheiden die zijn te vatten onder het bredere begrip leefbaarheid: naar een vitaal platteland, wonen, duurzaamheid en de transformatie-operaties in het sociaal domein en ruimtelijk domein. Deze inhoudelijke thema's refereren met name aan de “wat-vraag”. In het collegeuitvoeringsprogramma wordt hieraan onder meer uitvoering gegeven via de beleidsprogramma's of beleidsoverstijgende programma's. Omdat verschillende onderdelen van deze thema's op inhoud ook nauw met elkaar samenhangen vraagt dit op onderdelen om een meer integrale benadering, waarvoor in het raadsakkoord ook expliciet aandacht is gevraagd. Naast de beleidsinhoudelijke programma's wordt aan deze samenhang vorm gegeven door het zogenoemde “gebiedsgerichte” werken. Dit gebiedsgerichte werken en in aanvulling hierop de in het raadsakkoord benoemde thema's participatie en dienstverlening zijn de belangrijkste instrumenten bij de invulling van de “hoe-vraag”. Deze thema's kennen ook een belangrijke organisatorische opgave. Onder het gebiedsgerichte werken wordt in het kader van dit uitvoeringsprogramma verstaan: een manier van werken, waarbij - vanuit kansen en problemen - van buiten (de samenleving, het gebied, de kern of de wijk) naar binnen (de gemeente, de ambtelijke organisatie) wordt gekeken en gehandeld. De manier van werken impliceert een samenhangende aanpak tussen sociale, economische en ruimtelijke opgaven met veel ruimte voor de inwoners (agendavorming, meningsvorming, uitvoering en verantwoordelijkheid). Een integrale gebiedsgerichte aanpak kan betrekking hebben op een dorp, kern, buurtschap of gebied. In de integrale gebiedsgerichte aanpak wordt gebruik gemaakt van de opbrengsten van het programma Participatie, waarmee wordt tegemoet gekomen aan de ambities van de gemeenteraad op het terrein van

de betrokkenheid van inwoners bij de eigen woon- en leefomgeving, zoals geformuleerd in het raadsakkoord (domein algemeen). Een integrale gebiedsgerichte aanpak kan ontstaan op basis van een initiatief vanuit de samenleving (dorp, kern, buurtschap of gebied) of op basis van een initiatief van de gemeente (met als referentie het collegeuitvoeringsprogramma). In geval van een initiatief vanuit de samenleving vindt toetsing plaats aan het raadsakkoord en het hierop gebaseerde collegeuitvoeringsprogramma c.q. andere geldende beleidskaders, waarbij de vraag wordt beantwoord of en zo ja, op welke wijze de gemeente participeert in het initiatief. Een integrale gebiedsgerichte aanpak en de participatie van bewoners hierbij is maatwerk. Dit betekent dat dit op verschillende wijzen vorm kan krijgen: van agenderend, via bijvoorbeeld een dorpsagenda tot het dragen van verantwoordelijkheid, bijvoorbeeld in de vorm van een dorpsbegroting. Dit maatwerk is ook van toepassing op de te kiezen rollen en het dragen van verantwoordelijkheden en participerende partners.

1. Domein algemeen (veiligheid, dienstverlening, participatie en bestuur ca.)

1.1 Veiligheid

Tekst raadsakkoord

Veiligheid

Veiligheid is een basisbehoefte. Een veilige omgeving is een zaak voor iedereen. Een samenleving bovendien, waarin inwoners gelijkwaardig zijn, in vrijheid kunnen leven, werken en recreëren, zonder angst voor wat dan ook.

De hulpdiensten komen in geval van nood binnen de afgesproken aanrijtijd.

De politie is zichtbaar op de straat. De aanwezigheid van wijkagenten en Buitengewoon Opsporingsambtenaren die de buurt goed kennen en zichtbaar zijn, draagt in belangrijke mate bij aan het gevoel van veiligheid van de inwoners.

Wat willen wij bereiken?

Het raadsakkoord geeft geen aanleiding om het huidige beleid (ingrijpend) te wijzigen. Onze gemeente is een relatief veilige gemeente, waar problemen in de woon- en leefomgeving in principe zelf worden opgelost. Olst-Wijhe heeft een sterke sociale cohesie, inwoners helpen elkaar. Indien nodig faciliteren wij, maar zeker ook andere partijen (bijv. de woningcorporatie). Wij spannen ons in om datgene aan te pakken wat inwoners zelf niet kunnen oplossen.

Eens per vier jaar stellen we een nota Integrale Veiligheid op. De capaciteit en zichtbaarheid van de Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) in onze gemeente en de manier waarop de politie (en dan vooral de wijkagenten) zich presenteert zijn thema's die we in deze nieuwe nota verder willen uitwerken.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2019 evalueren wij ons huidige veiligheidsbeleid en zullen we de nieuwe nota Integrale Veiligheid 2020-2023 aan de raad voor besluitvorming voorleggen.

In de komende jaren vraagt het thema Ondernijning (georganiseerde ondernijnde criminaliteit die ontstaat door verwevenheid tussen boven- en onderwereld) een intensievere aandacht van ons. Op basis van het ondernijningsbeeld van onze gemeente is nu een plan van aanpak opgesteld. Dit plan van aanpak geeft richting aan de eerste prioriteiten op dit terrein.

Dat hulpdiensten in geval van nood binnen de afgesproken aanrijtijd ter plaatse dienen te komen, is voor ons een vanzelfsprekendheid. Daar waar het om de Veiligheidsregio IJsselland gaat (brandweer) monitoren wij actief deze aanrijtijden. Ook de politie informeert ons jaarlijks over hun aanrijtijden (en op ons verzoek tussentijds).

Ter voorbereiding op de nieuwe nota Integraal Veiligheidsbeleid 2020 – 2023 stellen wij een startnotitie op. Naast de input van stakeholders op dit terrein zullen wij in ieder geval ook de uitkomsten van de burgerpeiling (hoe beleven onze inwoners de veiligheid en leefbaarheid in onze gemeente) en de kengetallen van o.a. de politie en brandweer gaan gebruiken.

Wat mag het kosten?

De nota Integraal Veiligheidsbeleid 2020 – 2023, inclusief de financiële paragraaf, wordt in december 2019 opgeleverd. Op voorhand gaan wij niet uit van intensivering van beleid ofwel een lastenverzwaring op dit terrein. Indien u er dan voor kiest om de capaciteit van de BOA's uit te breiden, zal dit uiteraard financiële consequenties hebben.

Wanneer op een later moment blijkt dat bij de uitvoering van het plan van aanpak Ondernijning meer inzet ofwel investeringen van ons verwacht worden dan zullen wij dit t.z.t. aan de raad kenbaar maken.

Planning

In onze meerjarenbegroting 2019 – 2022 hebben we de evaluatie van de huidige nota en het opstellen van de nieuwe nota Integraal Veiligheidsbeleid al aangekondigd. We zien geen aanleiding om deze planning te wijzigen.

Aanpak/Bedrijfsvoering

Genoemde activiteiten kunnen binnen de reguliere formatie worden opgepakt. Daarbij zal het team MO, specifiek de beleidsadviseur Openbare Orde en Veiligheid, de penvoerder van de nota worden. Vanuit verschillende teams zal input gevraagd gaan worden.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

Nihil.

1.2 Informatieveiligheid en privacy

Tekst raadsakkoord

Informatieveiligheid en privacy

De gemeente verzamelt veel persoonsgebonden data van onze inwoners.

Wij zijn ons hiervan bewust en vinden het belangrijk dat deze informatie veilig beheerd wordt. De privacy van onze inwoners willen wij waarborgen en persoonsgegevens willen wij beschermen. De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) helpt ons daarbij.

Wat willen wij bereiken?

- Voortzetting van het huidige beleid op het gebied van privacy en informatieveiligheid sluit goed aan bij het raadsakkoord.
- Ons college heeft in samenwerking met DOWR een beleidskader en bijbehorend uitvoeringsplan Informatieveiligheid 2017-2020 vastgesteld. Dit is een uitwerking van de DOWR i-Visie 2018-2022. Het beleidskader is in 2017 ter informatie aan de raad toegezonden. Belangrijke doelstelling van informatiebeveiligingsbeleid is het verschaffen van directieaansturing en verwerven van directiesteun voor informatieveiligheid in overeenstemming met bedrijfseisen en relevante wet- en regelgeving. Dit beleid past binnen de ambitie uit het raadsakkoord.
- De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is van kracht sinds mei 2018. Ons college heeft de ambitie uitgesproken om te voldoen aan de AVG. Met de genomen maatregelen en het vastgestelde plan van aanpak privacy voldoen we aan wet- en regelgeving. We beperken ons tot datgene wat daarvoor nodig is. Het is niet de wens om een expliciete voorbeeldfunctie te hebben. Uitgangspunt is dat de persoonsgegevens van inwoners door de gemeente vanzelfsprekend worden beschermd en dat informatie bij de gemeente veilig is.

Wat gaan we daarvoor doen?

- In de huidige zittingsperiode van de raad zal het informatieveiligheidsbeleid in samenwerking met DOWR door ons college geëvalueerd worden.
- Er is een privacybeleidskader vastgesteld, welke de basis legt voor de werkzaamheden. Dit beleidskader wordt één keer per vier jaar geactualiseerd. Daarbij gaat het onder meer om de volgende werkzaamheden: periodiek actualiseren van het verwerkingenregister, het afsluiten van verwerkerovereenkomsten, het periodiek uitvoeren van Data Protection Impact Assessments (DPIA) (privacyrisico's), het houden van een Privacy en Informatieveiligheidsteam (PIT), dat adviseert over organisatiebrede/complexe privacyvraagstukken.
- Voor wat betreft informatieveiligheid vindt uitvoering plaats van het Uitvoeringsplan Informatieveiligheid 2017-2020. Onderdeel daarvan is de jaarlijkse verplichting van een externe IT-audit en een Assuranceverklaring in het kader van de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) om

verantwoording te kunnen afleggen aan de raad en de samenleving. Informatieveiligheid is een randvoorwaarde voor een professionele gemeente.

De gemeenten werken steeds meer samen in een vernetwerkte overheidsomgeving. Daarbij moeten we impliciet kunnen vertrouwen op een adequaat beveiligingsniveau van ketenpartners. Gemeenten, Rijk, waterschappen en provincies gaan daarom over op één uniform normenkader voor informatiebeveiliging: de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Voor gemeenten is 2019 voorzien als voorbereidingsjaar. Op 1 januari 2020 is de BIO de officiële richtlijn op het gebied van informatiebeveiliging die alle gemeenten dienen te volgen (als opvolger van de BIG Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten).

Wat mag het kosten?

- Privacy: er is voor 2019 een aanvullend budget nodig van € 47.090 (via de eerste Berap 2019). Uit dit budget worden de kosten van de privacyadviseur betaald, de ingehuurde FG en de expertise voor het uitvoeren van DPIA's (in de jaren 2019 t/m 2022). Voor de jaren vanaf 2020 is er structureel budget nodig voor de uitvoering van de genoemde taken op het gebied van privacy. De omvang ervan is nog niet goed in te schatten. Dit wordt voor het opstellen van de Kadernota 2020 duidelijk. Rekening wordt gehouden met: € 72.000 per jaar tot en met 2022 en daarna: € 62.000 per jaar.
- Informatieveiligheid: in de begroting zijn budgetten opgenomen voor de uitvoering van het beleidskader informatieveiligheid. Wij gaan er voorsnog van uit dat deze budgetten voldoende zijn. We kunnen op dit moment niet inschatten wat de inwerkingtreding van de BIO budgettaire betekent. In de aanloop naar de kadernota hopen wij die duidelijkheid te krijgen.

Planning

De werkzaamheden voor privacy worden vanaf 2019 ingepast in de reguliere werkzaamheden. Het uitvoeren van zware en middelzware DPIA's wordt door een externe opgepakt in de jaren 2019 t/m 2022.

Aanpak/Bedrijfsvoering

De werkzaamheden voor privacy oppakken in de lijn door team Bedrijfsvoering.

Samenwerking op het gebied van privacy in DOWRverband ligt voor de hand (efficiencyvoordelen). Als de samenwerking in DOWR duurder is, dan hebben we de keuze een andere afweging te maken.

Waar mogelijk wordt op het gebied van privacy de samenwerking gezocht met de gemeente Raalte om zoveel mogelijk (schaal)voordelen te behalen en kennis en kunde uit te wisselen.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

Voor de organisatie betreft dit een verandering in de zin dat enkele medewerkers wordt gevraagd mee te denken over en informatie te leveren voor de DPIA's. Voor het overige betreffen de werkzaamheden reguliere werkzaamheden.

De introductie van ENSIA zal daarmee impact hebben op de organisatie. De CISO DOWR is coördinator van de invoering en uitvoering van ENSIA.

1.3 Financieel beleid en lastendruk

Tekst raadsakkoord

De exploitatiebegroting van de gemeente laat een structureel evenwicht zien. Wij zijn terughoudend in het verzwaren van de lastendruk. De ozb-opbrengsten en overige lasten stijgen – behoudens de jaarlijkse prijsindexcorrectie - niet, tenzij wij aangeven dat een stijging noodzakelijk is om bepaalde voorzieningen te behouden of mogelijk te maken.

Wat willen wij bereiken?

- Het college wil het bestaande beleid voortzetten. Dit betekent dat:
 - De begroting structureel in evenwicht is;

- De lastendruk voor inwoners en bedrijven jaarlijks alleen stijgt als gevolg van de prijsindexcorrectie;
- Ontwikkelingen in nieuw beleid integraal worden afgewogen bij de Kadernota.
- De opbrengst van de ozb en andere heffingen stijgt, naast aanpassingen als gevolg van gewijzigde wet- en regelgeving, alleen met de prijsindexcorrectie.
- Een verdere stijging van de ozb-opbrengst is afhankelijk van het financieel meerjarenbeeld. Een dergelijke stijging moet gekoppeld worden aan het in stand houden of realiseren van een voorziening. De Kadernota is het eerste moment, waar een dergelijke stijging wordt aangekondigd.

Wat gaan we er voor doen?

- Voorstellen aan college en raad worden getoetst op:
 - Samenhang met wet- en regelgeving
 - Effect op het financieel meerjarenbeeld
 - Effect op de lastendruk
 - Meerwaarde voor inwoners en bedrijven
- Wetswijzigingen, zoals bijvoorbeeld het amendement van de Tweede Kamer over OZB-heffing sportverenigingen en andere maatschappelijke organisaties, worden onderzocht op mogelijkheden en consequenties.

Wat mag het kosten?

Uit de planning van de werkzaamheden zal moeten blijken in hoeverre de bestaande capaciteit en de reeds beschikbare budgetten toereikend zijn.

Planning

De planning verloopt conform de planning van de P&C-cyclus.

Aanpak/Bedrijfsvoering

De P&C-cyclus wordt onder verantwoordelijkheid van de concerncontroller conform planning en afspraken binnen de gemeentelijke organisatie en de samenwerking DOWR uitgevoerd. Vooruitlopend op de Kadernota 2020-2023 wordt in januari 2019 gestart met de voorbereiding en het opstellen van het financieel meerjarenperspectief, zodat de raad over de uitkomsten eind februari voorlopig geïnformeerd kan worden. De gevolgen van het collegeuitvoeringsprogramma, IBP (Interbestuurlijk Programma) en uitvoeringsprogramma bedrijfsvoeringsvisie worden er in verwerkt.

Impact op de organisatieontwikkeling

Verbetering van de sturing op de P&C-cyclus.

Tekst raadsakkoord

In het InterBestuurlijk Programma (IBP) is een modernisering van de lokale heffingen afgesproken. De VNG inventariseerde als eerste stap de duurzame alternatieven in lokale heffingen om inzicht te geven in de mogelijkheden van duurzame financiële prikkels. Wij gaan de mogelijkheden onderzoeken om deze duurzame alternatieven in lokale heffingen in onze gemeente in te voeren.

Wat willen wij bereiken?

- Ons college wil inzicht krijgen in welke mogelijkheden er zijn om duurzame alternatieven in onze lokale heffingen in te voeren op basis van de inventarisatie van de VNG en inzicht krijgen in de financiële consequenties van deze mogelijkheden.
- Op basis daarvan wil ons college voor de Kadernota 2021 een keus maken of en zo ja welke duurzame alternatieven in onze lokale heffingen worden verwerkt, en een voorstel ter zake aan de raad voorleggen.

Wat gaan we er voor doen?

- De inventarisatie van de VNG wordt geanalyseerd op mogelijkheden voor onze gemeente.
- Deze mogelijkheden worden financieel onderbouwd.

Wat mag het kosten?

De analyse en financiële onderbouwing van de mogelijkheden voor duurzame alternatieven in onze lokale heffingen kunnen binnen de bestaande capaciteit uitgevoerd worden. Het rapporteren over de effecten ervan op de samenleving en het maken van een keus en de daarvoor te maken kosten zal betrokken worden bij het opstellen van de nieuwe Duurzaamheidsvisie 2020-2030.

Planning?

De planning is dat de gevolgen van de gemaakte keuzes in de Kadernota 2021 worden meegenomen als nieuw beleid. De uitkomsten van de analyse van de mogelijkheden en de financiële consequenties worden tevoren duidelijk.

Aanpak/Bedrijfsvoering

De analyse zal worden opgepakt door team bedrijfsvoering/financiën en zal in overleg met DOWR Belastingen en team Leefomgeving tot stand komen.

Impact op de organisatieontwikkeling

Geen.

1.4 Participatie

Tekst raadsakkoord

Wij vinden burger- en overheidsparticipatie van groot belang.

Bij burgerparticipatie willen we de hand uitsteken naar inwoners en dagen wij iedereen uit tot meedenken, meepraten en meedoen. Daarin zoeken wij steeds creatief naar een vorm die past bij het onderwerp en de fase waarin het proces zich bevindt.

Wij stimuleren en faciliteren initiatieven van de samenleving. Dit is overheidsparticipatie, wat we zien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners, raad, college en ambtelijke organisatie. Daarbij hebben wij aandacht voor onze onderlinge rollen. Wij willen inwoners goed begeleiden bij het ontwikkelen en uitvoeren van initiatieven en de juiste verwachtingen geven gedurende het proces.

Wat willen wij bereiken?

In het uitvoeringsprogramma participatie stellen wij onze inwoners centraal. Vanuit de denk- en beleefwereld van onze inwoners (en bedrijven) stellen wij hen in staat om mee te praten, mee te denken en mee te doen in de Olst-Wijhese samenleving.

Om dit te kunnen realiseren worden de volgende doelen gesteld:

- Een duidelijke rol- en verantwoordelijkheidsverdeling van alle betrokkenen bij initiatieven vanuit de gemeente (burgerparticipatie) en vanuit de samenleving (overheidsparticipatie);
- Een goede informatievoorziening, dienstverlening en communicatie vanuit de organisatie en het bestuur om onze inwoners zo goed mogelijk te kunnen laten participeren in de samenleving;
- Dat bestuur en medewerkers beschikken over kennis en vaardigheden ten behoeve van participatie van onze inwoners;
- Gedrag en houding van medewerkers en bestuur is passend bij een responsieve, participerende overheid.

Vertrekpunt vormt het uitvoeringsprogramma participatie dat een vervolg vormt op het rapport van de rekenkamercommissie over dit thema. De 1^e fase van dit programma is in uitvoering en gaat zijn afronding vinden in het voorjaar van 2019.

Het rapport van de Rekenkamercommissie (2017) en het uitgevoerde participatie-onderzoek (2018) kunnen hierbij als “nulmetingen” worden gehanteerd op basis waarvan het resultaat kan worden getoetst. Het ingezette beleid sluit goed aan bij het raadsakkoord.

Wat gaan we daarvoor doen?

Aan het lopende uitvoeringsprogramma participatie wordt vorm en inhoud gegeven door te leren vanuit van de praktijk. Op basis van concrete casussen worden evaluaties uitgevoerd langs de lijnen van deze dimensies. Het programma transformatie sociaal domein en de invoering van de omgevingswet worden hierbij als zogenoemde buitenboordmotoren gebruikt.

Een eerste opbrengst van het programma in de vorm van een zogenoemd “rode draaddocument” wordt in het voorjaar van 2019 opgeleverd. Op basis hiervan kan de koers voor het vervolg worden bepaald.

Vooralsnog wordt uitgegaan van een continuering van de aanpak in de vorm van een programma waarin verbinding wordt gelegd met vertegenwoordigers uit de samenleving (externe spiegeling) en met een nog verder vorm te geven bestuurlijke ontwikkelingslijn.

Een intensivering van de ambtelijk-bestuurlijke samenwerking hierin is noodzakelijk.

Wat mag het kosten?

Op dit moment is € 25.000 structureel opgenomen in de begroting voor participatie. Dit is in eerste instantie bedoeld om projecten en/of processen op het terrein van burger en/of overheidsparticipatie te kunnen faciliteren in de vorm van expertise en/of extra ambtelijke capaciteit. We signaleren dat participatie in de praktijk ook via andere bronnen kan worden gefinancierd.

Voor het uitvoeringsprogramma zelf zijn geen structurele middelen beschikbaar. Het programma is incidenteel gefinancierd uit diverse budgetten. Continuering van de aanpak in de vorm van een programma vraagt om financiële middelen.

Bij de begroting 2019 en het daarbij behorende meerjarenperspectief 2020-2022 is ten behoeve van participatie een bedrag van aanvullend € 25.000 opgenomen in te brengen bij de kadernota 2020-2023.

Om zowel projecten en/of processen en het uitvoeringsprogramma te kunnen blijven faciliteren is een structurele inzet van middelen tot een bedrag van € 50.000 op jaarbasis noodzakelijk. Dit betekent dat dit bedrag in de begroting met € 25.000 opgehoogd moet worden. Bij de Kadernota 2020-2023 zal de uiteindelijke afweging plaatsvinden.

Planning

1^e kwartaal 2019: oplevering opbrengsten 1^e fase programma participatie

Het gehele jaar 2019: continuering programmatische aanpak participatie

Eind 2019: Toetsing resultaten ten opzichte “nulmeting”

Aanpak/Bedrijfsvoering

Programmatische aanpak.

Primaat ligt bij de directie.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

Gelet op de dimensies van participatie is sprake van een grote impact op de organisatie(ontwikkeling) van dit thema.

1.5 Dienstverlening

Tekst raadsakkoord

Het mooie van een kleine gemeente is dat de afstand met de inwoners klein is en de lijnen binnen de gemeente kort zijn. Wij vinden het belangrijk dat de gemeente inzet op een gelijkwaardige samenwerking met inwoners en ondernemers, heldere communicatie en een goede dienstverlening. Daarin zit de kracht van een kleine gemeente.

Wat willen wij bereiken?

Het raadsakkoord sluit aan bij de uitgangspunten van de actualisatie van de visie dienstverlening, zoals begin 2018 vastgesteld door de gemeenteraad. Op basis van deze visie gaan we voor een dienstverlening die dichtbij en persoonlijk is. De kanaalkeuze (digitaal, telefonisch, balie, of brief) voor onze inwoners is vrij en afgestemd op de behoefte van onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners.

Communicatie krijgt meer aandacht om de relatie met de inwoners te verbeteren.

Alle kanalen zijn onderling consistent en uitwisselbaar en beschikken over dezelfde informatie en leiden tot dezelfde uitkomsten. Dit vertaalt zich in de volgende doelen:

- De organisatie van onze dienstverlening sluit aan op de wensen van onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners.
- We communiceren helder en zorgen voor een goede leesbaarheid van brieven, folders, etc.
- Wij komen onze afspraken na.
- Het niveau van dienstverlening van onze gemeente blijft op peil.
- Onze inwoners, bedrijven en instellingen waarderen onze dienstverlening met minimaal een 7 (Waarstaatjegemeente.nl).

Wat gaan we daarvoor doen?

De visie zal worden vertaald in een uitvoeringsprogramma dienstverlening.

Centraal uitgangspunt hierbij is: "dienstverlening die je raakt".

Specifieke aandachtspunten hierbij zijn onder meer:

- Inzetten op verbetering van de zogenoemde "klantbeleving" in de vorm van zogenoemde klantreizen;
- Uitbreiding van klanttevredenheidsonderzoeken;
- Uitbreiding van het aantal online dienstverleningskanalen;
- Inzetten op versterken van onze positie en rol als partner in dienstverlening;
- "No wrong door".

Wat mag het kosten?

Het uitvoeringsprogramma zal waar mogelijk worden uitgevoerd binnen de bestaande financiële kaders. Op een aantal onderdelen zal echter gedurende de looptijd van het programma aanvullend inzet en/of expertise nodig zijn. Uitgegaan wordt van een extra financiële inspanning van incidenteel € 37.000 voor het jaar 2019 voor werkzaamheden van het webteam en verbetering van de website en structureel € 25.000 voor 2020 e.v. voor aanvullende inzet en/of expertise.

Daarnaast is er een wens voor de uitvoering van een social media- en webcareplan. De lasten hiervan bedragen € 12.200 structureel.

Wat betreft de benodigde investeringen in de informatievoorziening wordt verwezen naar het domeinplan dienstverlening dat in DOWRverband wordt opgesteld.

Planning

Het uitvoeringsprogramma wordt in het voorjaar van 2019 na vaststelling in uitvoering genomen.

Aanpak/Bedrijfsvoering

Er is sprake van een programmatische aanpak, omdat het dienstverlening van de gehele organisatie betreft.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

De uitvoering van het programma dienstverlening heeft geen directe invloed op bijvoorbeeld de formatie van de organisatie. Wel is de impact op de “zachte” cultuurkant van de organisatie relevant. Met name aspecten als houding en gedrag in dienstverlening vragen de nodige aandacht.

1.6 Regionale samenwerking

Tekst raadsakkoord

Wij vinden regionale samenwerking belangrijk. Op verschillende gebieden zoekt de gemeente in regionaal en provinciaal verband de samenwerking met anderen. Voor een aantal taken en verantwoordelijkheden is de gemeente daarop aangewezen. We kijken daarbij steeds wat we zelf kunnen doen en waar samenwerking loont, afhankelijk van de opgave waarvoor de gemeente staat.

Wat willen wij bereiken?

- Onze focus is gericht op regionale samenwerking in de regio IJsselland en, als het om bedrijfsvoering gaat, is onze samenwerking gericht op Deventer en Raalte. Voortzetting van deze samenwerking sluit goed aan bij het raadsakkoord. Leidend in de bestaande samenwerking blijft de opbrengst van deze samenwerking voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Dit is voor ons het belangrijkste argument om met elkaar samen te werken. Meer congruentie in samenwerkingsverbanden is wenselijk maar niet de belangrijkste leidraad.
- In 2017 is een verkenning uitgevoerd naar de huidige regionale samenwerkingsverbanden in het sociaaleconomisch domein (zorg, onderwijs, arbeidsmarkt, economie). Deze willen we in 2019 actualiseren en uitbreiden naar het fysieke domein, omdat we verwachten dat het versterken van de samenwerking op de grote opgaven (o.a. energietransitie) noodzakelijk is dan wel te verwachten valt.
- De afspraken met de raad over de sturing en controle op Verbonden partijen (het gaat dan om gemeenschappelijke regelingen en andere rechtsvormen, waarin we met meerdere gemeenten samenwerken) handhaven we.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Actualiseren van het overzicht van de huidige regionale samenwerkingsverbanden en deze uitbreiden naar het fysieke domein.
- Het uitvoeren van de jaaragenda verbonden partijen.

Wat mag het kosten?

- Het actualiseren van het overzicht van de huidige regionale samenwerkingsverbanden en het uitvoeren van de jaaragenda verbonden partijen vraagt niet om extra budget.

Planning

Het actualiseren van het overzicht kan later in de collegeperiode opgepakt worden (m.u.v. jaaragenda verbonden partijen, dit is een bestaande afspraak die voortgezet wordt).

Aanpak/Bedrijfsvoering

Bovenstaande acties vragen geen extra capaciteit.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

Nihil.

1.7 Overige beleidswensen

Onderstaande beleidswensen vloeien niet rechtstreeks voort uit het raadsakkoord, maar dragen wel bij aan de hoofddoelstellingen en beoogde maatschappelijke effecten bij het bestuursprogramma Bestuur, dienstverlening en veiligheid.

Prijscompensatie/indexering algemeen en subsidies

Voor prijscompensatie wordt in de begroting in principe het percentage van 0% gehanteerd, tenzij contractueel anders is overeengekomen.

Omdat dit uitgangspunt is ingevoerd in de tijd van de heroverwegingsmaatregelen kan bij de behandeling van de begroting 2020 overwogen worden om de toepassing van een prijsindexering als nieuw beleid in de afweging te betrekken. De lasten hiervoor bedragen in totaliteit € 120.000 structureel, bestaande uit een deel voor subsidiering van welzijnsinstellingen en sportverenigingen en een deel voor budgetten van de gemeente. In het raadsvoorstel bij de begrotingsbehandeling 2019 hebben wij hierover melding gemaakt.

Nota Preventie en Handhaving Drank- en horecawet

Onze doelstelling is dat onze jongeren tot 18 jaar geen alcohol drinken. Hiertoe hebben we een nieuwe nota Preventie en Handhaving Drank- en Horecawet opgesteld. De nieuwe nota Preventie en Handhaving Drank- en horecawet wordt in het eerste kwartaal 2019 voor besluitvorming aan de raad voorgelegd.

De uitvoering ervan vraagt om een extra structureel budget van € 8.400 per jaar. Deze extra middelen zijn nodig voor het uitbreiden van de activiteiten op het terrein van voorlichting & educatie en het voortzetten van het mysterykidsonderzoek.

2. Sociaal domein

2.1 Welzijn

Tekst raadsakkoord

Olst-Wijhe is een aantrekkelijke gemeente om te wonen en te leven. Onze inwoners voelen zich thuis in de gemeente. In de gemeente moet je kunnen werken, wonen, leren, recreëren, sporten, etc. Iedereen moet kunnen meedoen aan onze samenleving, waarbij hij of zij zelf verantwoordelijk is voor zijn of haar rol daar in. Wij streven bij het opstellen en uitvoeren van beleid naar de hoogst mogelijke kwaliteit van leven voor onze inwoners

In de vastgestelde Structuurvisie Olst-Wijhe 2018-2025 is de volgende visie opgenomen:
“We willen samen met bewoners, ondernemers en organisaties werken aan de leefkwaliteit met zorg voor elkaar en goede bereikbare voorzieningen en ontmoetingsplekken in de dorpen, buurtschappen en het platteland. Dit willen we doen op een manier die aansluit bij onze identiteit: een bloeiend verenigingsleven en de ondernemende cultuur van ‘schouders er onder’ op zowel het economische - als het sociaal-culturele vlak”.

Tekst raadsakkoord

Als het gaat om voorzieningen vinden wij het van groot belang dat er in iedere kern een sociale ontmoetingsfunctie is. Dorps- en buurthuizen vervullen een verbindende rol in de kernen. Wij vinden adequate ondersteuning van belang om deze voorzieningen in stand te houden en in voorkomende gevallen samen naar een alternatieve oplossing te zoeken.

Wat willen wij bereiken?

- In de Sociale Toekomstvisie 2012 – 2020 hebben wij onze ambities ten aanzien van onze sociale infrastructuur beschreven. Het blijven hanteren van deze visie sluit goed aan bij het raadsakkoord en blijft voor ons leidend in de vertaling van ons beleid op de verschillende (sociale) thema's.
- Vitale voorzieningen vormen een belangrijk thema in deze Sociale Toekomstvisie. Deze voorzieningen faciliteren ontmoeting tussen inwoners en organisaties, waardoor een basis gelegd wordt voor een goede samenwerking tussen inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties. Veel initiatieven ontstaan, doordat mensen elkaar willen ontmoeten. Door verschillende ontwikkelingen (het sluiten van een horecavoorziening of het mogelijke vertrek van een laatste school in een dorp) staan in sommige kernen de aanwezigheid van een vitale voorziening onder druk. Of is het bundelen c.q. combineren van voorzieningen een mogelijkheid om voorzieningen vitaal te houden die wordt onderzocht. In Wesepe, Eikelhof, Welsum en mogelijk Boskamp, Den Nul en Boerhaar spelen dergelijke ontwikkelingen. Wij gaan actief in gesprek en denken mee met inwoners van deze kernen om tot behoud van een vitale voorziening c.q. ontmoetingsplek in die kern te komen. Daarbij blijft wel het uitgangspunt dat het in stand houden van deze voorziening een eerste verantwoordelijkheid van de gemeenschap is.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We ondersteunen en faciliteren Plaatselijk Belangen / bewonersgroepen die het initiatief nemen om aan de slag te gaan met het behoud of de versterking van een vitale voorziening / ontmoetingsplek.
- Wij willen (eenmalig) investeren in behoud of versterking van een vitale voorziening in een kleine kern.
- Het thema leefbaarheid en sociale cohesie wordt uitdrukkelijker meegenomen in onze dorps- en buurtaanpak (buurtschouw, directieoverleg en kernenbezoek).

Wat mag het kosten?

- Op voorhand is het lastig om deze kosten in te schatten. De kosten zullen per situatie gaan verschillen en worden pas duidelijk wanneer de vraag scherper in beeld is gebracht.

Planning

- Over de toekomst van de voorzieningen in Wesepe wordt in deze raadsperiode een besluit genomen. In 2019 wordt de verkenning afgerond en zullen vervolgstappen duidelijk worden.
- In Welsum wordt in het voorjaar van 2019 het onderzoek naar de integratie van de school in het dorps huis afgerond.
- De planning in de overige kernen is afhankelijk van het tempo en de planning van Plaatselijk Belangen / bewonersgroepen in deze.

Aanpak/Bedrijfsvoering

- Een projectmatige aanpak vanuit team PMA ligt hier voor de hand. Voor Wesepe en Welsum is dit al het geval. Voor de overige kernen nog niet.
- Het team MO heeft binnen haar formatiebudget structureel een flexibel budget van € 25.000 beschikbaar voor projecten op het terrein van vitale voorzieningen. Het flexibel budget van MO wordt in ieder geval voor 2019 nog ingezet voor Wesepe en Welsum. Wanneer er andere projecten gestart worden (dit is dus afhankelijk van initiatief vanuit gemeenschap) dan wordt het benodigde budget meegenomen in de begroting van dit project.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

- Zie boven.

Tekst raadsakkoord

Verenigingen en vrijwilligersorganisaties zijn belangrijk in het leven van veel inwoners. Zij zorgen mede voor tal van activiteiten, ontspanning, sociale cohesie, noaberschap en "reuring" in de samenleving. Wij hebben oog voor de bestuurskracht van de verenigingen en vrijwilligersorganisaties. Wij stimuleren dan ook samenwerking tussen verenigingen onderling en willen samen met hen zoeken naar de juiste ondersteuning en middelen om het (toekomstig) kader te helpen de bestuurstaken adequaat uit te voeren.

Wat willen wij bereiken?

- Het verenigingsleven in Olst-Wijhe vervult een grote maatschappelijke functie in de kernen van onze gemeente. De verenigingen bieden ontmoeting, culturele ontplooiing, sport- en beweegmogelijkheden en dragen bij aan het actief burgerschap van onze inwoners. We onderkennen dat deze belangrijke maatschappelijke functie onder druk staat. Naast het tekort aan vrijwilligers zien we de behoefte vanuit de samenleving op het gebied van sport, cultuur en vrijetijdsbesteding veranderen. Het lukt niet alle verenigingen om aan te blijven sluiten op deze veranderende behoefte. Verenigingen willen graag aan de slag met deze knelpunten, maar hebben niet altijd de tijd, deskundigheid en slagkracht. Wij willen hen hierin ondersteunen en faciliteren om met elkaar tot oplossingen te komen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Samen met verenigingen onderzoeken hoe we het verenigingsleven zo goed mogelijk kunnen ondersteunen en faciliteren bij dit vraagstuk. We sluiten daarbij zoveel mogelijk aan bij het manifest met daarin initiatieven dat door hen op dit moment wordt voorbereid. Daarin beschrijven zij hoe zij aan een toekomstbestendige sociale infrastructuur willen gaan werken en welke rol zij hierbij voor de gemeente zien weggelegd.

Wat mag het kosten?

- Er ligt nog geen uitgewerkt voorstel maar we gaan er nu vanuit dat er in het komende jaar ten minste een eenmalig budget van € 35.000 nodig is voor proceskosten.

Planning

- Dit vraagt om een snelle aanpak. De urgentie is groot (er zijn al een aantal verenigingen gestopt en sommige verenigingen ervaren grote knelpunten in de capaciteit van het bestuurlijke kader). Verenigingen zullen, zoals eerder beschreven, binnenkort een manifest aan de gemeente gaan overhandigen waarin concreet om ondersteuning gevraagd wordt.

Aanpak/Bedrijfsvoering

- Relatie met visiedocument “SPOC nieuwe stijl”; de partners op het SPOC-park (Wijhe’92, Rood-Wit, kindercentrum De Bieënkorf, De Capellenborg en ut Huus) hebben een gezamenlijke visie opgesteld waarin zij streven naar één dienstverleningsconcept op een open en gastvrij SPOC-park. Om dit te kunnen realiseren, zoeken zij een tweekoppige kartrekker in de vorm van een zakelijk leider (beheer en exploitatie van het park en de hospitality-functie) en een programmaleider (inhoudelijke samenwerking tussen partners en ontwikkeling van arrangementen voor sociaal domein). Samen met de gemeente wordt onderzocht of provinciale subsidies en de rijksbijdrage uit de regeling Combinatiefunctionarissen Sport en Cultuur hiervoor ingezet kunnen worden. Er zijn zeker overeenkomsten tussen de huidige knelpunten in het beheer en exploitatie van het SPOC-park en de knelpunten die alle verenigingen en vrijwilligersorganisaties in onze gemeente ervaren. In de uitwerking van het voorstel om het verenigingsleven te ondersteunen en te faciliteren zal zeker ook de verbinding gezocht worden met het visietraject “SPOC nieuwe stijl”.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

- In heel veel sectoren binnen onze gemeente leveren vrijwilligers hun bijdrage (denk aan bijv. sport, zorg, cultuur, duurzaamheid, economie, cultureel erfgoed) en worden eerder beschreven knelpunten ervaren. Om die reden wordt een brede blik van verschillende medewerkers uit meerdere teams gevraagd.

Tekst raadsakkoord

Het actief beoefenen van een sport is goed voor iedereen. Sport en bewegen dragen bij aan een gezonde leefstijl, zorgen voor sociale contacten en helpen mee bij het ontwikkelen van tolerantie. Het is daarom belangrijk dat iedereen, van jong tot oud kan sporten en bewegen. Niemand staat aan de kant vanwege geldgebrek. We zetten in op maatwerk om zo bij te kunnen springen, waar dat nodig is.

Wat willen wij bereiken?

- We stimuleren sport en bewegen door de inzet van combinatiefunctionarissen Sport. De focus van hun inzet ligt bij de jonge inwoners van onze gemeente (tot 18 jaar). De combinatiefunctionarissen werken samen met de basisscholen, school voor voortgezet onderwijs, het sportverenigingsleven en andere sportaanbieders.
- De openbare ruimte nodigt uit tot sporten en bewegen van jong tot oud.
- Het voorkomen en bestrijden van overgewicht wordt een speerpunt in onze nota Lokaal Gezondheidsbeleid. We zetten daarbij extra in op kinderen en inwoners met een lage sociaal economische status.
- In het kader van het minimabeleid kennen we de Reductieregeling om het ook voor inwoners met een lager inkomen mogelijk te maken om deel te nemen aan sociaal-, maatschappelijke activiteiten (waaronder sport). De gebruikers maken hierbij hun eigen keuze, waarvoor ze de tegemoetkoming inzetten.

Wat gaan we daarvoor doen?

- In 2019 stellen we de nota Lokaal Gezondheidsbeleid vast. Daarin beschrijven we de manier waarop we overgewicht zo veel als mogelijk willen voorkomen en bestrijden. Projecten zoals de gecombineerde leefstijlinterventie en Cool2beFit (waarin we samenwerken met zorgverzekeraar Eno / SallandVerzekeringen) zullen hierin een plek gaan krijgen.
- De nieuwe Omgevingswet vraagt om een gezonde en veilige inrichting van de omgeving. De inrichting van de openbare ruimte als een ruimte waarin sporten en bewegen wordt gestimuleerd heeft hierin onze bijzondere aandacht.
- In het in februari 2018 vastgestelde Minimabeleid 2018-2021 is binnen de Reductieregeling het vergoedingsbedrag voor kinderen verhoogd van € 250 naar € 550 per jaar. Daarnaast is de inkomensgrens voor gezinnen met kinderen verhoogd van 110% naar 130% van de geldende bijstandsnorm.

Wat mag het kosten?

- In de nota Lokaal Gezondheidsbeleid wordt ook het bijbehorende budget meegenomen (2 jaar lang ad € 20.000 per jaar). De nota wordt in het eerste kwartaal 2019 voor besluitvorming aan de raad voorgelegd. De verdeling over de jaren is als volgt: 2019: € 10.000, 2020: € 20.000 en 2021: € 10.000. We stellen voor om deze middelen ten laste te brengen van het lokaal transformatiebudget samenwerkingsverband Regionaal Kompas dat in 2018 is ontvangen.
- De kosten voor de verruiming van de Reductieregeling worden gedekt door aanvullende middelen vanuit het Rijk en dit is na het vaststellen van het Minimabeleid al verwerkt in de meerjarenbegroting.

Planning

- De nota Lokaal Gezondheidsbeleid wordt momenteel voorbereid.

Aanpak/Bedrijfsvoering

- Geen bijzonderheden.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

- Nihil.

2.2 Kunst, cultuur en cultureel erfgoed

Tekst raadsakkoord

Kunst en cultuur zijn van grote waarde voor de ontplooiing van onze inwoners en de leefbaarheid in de samenleving. Culturele basisvoorzieningen, zoals het openbaar bibliotheekwerk en cultuur historisch erfgoed, zoals de IJssellinie, zorgen voor een aantrekkelijk woon-, educatie- en recreatieklimaat.

Lokale initiatieven, maar ook van uit de regio, gericht op cultuurparticipatie, kunst en cultuuruitingen worden ondersteund. Daarbij houden wij oog voor de ondersteuning van vrijwilligersorganisaties en verenigingen.

Dorps- en tentfeesten vormen een belangrijke basis voor onze lokale tradities en cultuur.

Het is van belang de organisatoren van dorps- en tentfeesten te steunen door initiatieven en activiteiten te faciliteren.

Wat willen wij bereiken?

- Continueren van de huidige dienstverlening van de Stichting Openbare Bibliotheek Salland, inclusief de fysieke dienstverlening in Wijhe voor 2021 en 2022 conform het in januari 2019 door de raad genomen besluit. In overleg met de Stichting Openbare bibliotheek Olst-Wijhe wordt over de toekomstige bibliotheekhuisvesting in Wijhe in 2022 een besluit genomen.

- Alle culturele activiteiten in onze gemeente komen tot stand dankzij vrijwillige inzet. We faciliteren de Stichting Kunst en Cultuur Olst-Wijhe (KCOW) die samen met de cultuurcoalitie (een samenwerkingsverband van meerdere culturele organisaties) activiteiten organiseert op dit terrein. Daarbij zetten we niet alleen in op het financieren van deze activiteiten maar stellen we KCOW ook in staat om andere initiatiefnemers te begeleiden bij de totstandkoming van een activiteit.
- Wij koesteren ons culturele erfgoed. De historische verenigingen in onze gemeente hebben hierin een belangrijke rol. Zowel in Olst als in Wijhe faciliteren we de verenigingen door een waarderingssubsidie te verlenen voor hun activiteiten. In Wijhe moet de historische vereniging uit het huidige pand vertrekken. We staan open voor een nieuwe huisvestingsoplossing, bij voorkeur in combinatie met de huisvesting van andere culturele organisaties in Wijhe.
- Organisaties van dorps- en tentfeesten ontzorgen we zoveel als mogelijk bij het organiseren van hun activiteiten. Dit betekent overigens niet dat wij taken van hen gaan overnemen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Verhoging van de subsidie aan Stichting Kunst en Cultuur Olst-Wijhe.
- Meedenken en mogelijk faciliteren in een huisvestingsoplossing voor de Historische Vereniging in Wijhe.
- Het opstellen van een cultuurhistorische waardenkaart. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 3.14.
- Ondersteuning van het landelijke bestuurlijke kader voor cultuureducatie om cultuuronderwijs in het basisonderwijs blijvend te verankeren. Wij ondertekenen het Bestuurlijk Kader Cultuur en Onderwijs Overijssel 2019-2026.

Wat mag het kosten?

- Continuering van de huidige dienstverlening van de Stichting Openbare Bibliotheek Salland, inclusief de fysieke dienstverlening in Wijhe voor 2021 en 2022 vraagt in die twee jaren om een extra budget van € 22.000 per jaar.
- KCOW vraagt vanaf 2020 om een structurele verhoging van haar subsidie van € 7.000 per jaar. Op die manier kunnen de huidige activiteiten worden voortgezet.
- Het is op dit moment nog onduidelijk wat een nieuwe huisvestingsoplossing voor de historische vereniging Wijhe financieel van ons gaat vragen.
- In 2020 brengen wij de benodigde financiën voor de periode na 2020, samen met de provincie, in beeld en in de Kadernota 2021-2024 worden de eventuele financiële consequenties voor de gemeente voor de periode 2021 e.v. afgewogen.

Planning

- Direct oppakken.

Aanpak/Bedrijfsvoering

- Geen bijzonderheden.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

- Nihil.

2.3 Inclusieve samenleving

Tekst raadsakkoord

Wij streven samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties naar een inclusieve samenleving, waaraan iedere inwoner, jong en oud, met of zonder beperking, naar vermogen meedoet en waarbij mensen naar elkaar omkijken. Iedere inwoner is primair zelf verantwoordelijk voor zijn of haar rol in onze maatschappij. De gemeente draagt bij aan een klimaat en fysieke omgeving, waarin inwoners zelf en met elkaar in

staat zijn mee te doen in onze samenleving.
De gemeente biedt daarbij zorg en ondersteuning van goede kwaliteit aan kwetsbare inwoners. De menselijke maat staat bij maatschappelijke ondersteuning en hulp voorop.

Wat willen wij bereiken?

- De inclusieve samenleving dichterbij brengen met behulp van het tweejarig programma transformatie sociaal domein, ter vergroting van de veranderkracht van bestuurders, medewerkers, organisaties/instellingen en inwoners. Daarnaast vergroting van de samenhang tussen de verschillende inspanningen.
- Deze brede ambitie concreter maken door te werken vanuit 3 strategische doelen: Iedereen doet ertoe en kan meedoen, Ondersteuning op maat en In verbinding met de inwoner/klant (door de raad vastgesteld 19 febr. 2018).
- Resultaat- en effectmetingen bij concrete deelprojecten.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De gemeenteraad heeft in januari 2019 een besluit genomen over de verlenging van het uitvoeringsprogramma Transformatie sociaal domein met ruim 1 jaar (tot 1 juli 2020).
- Een groot deel van de 34 deelprojecten uit het uitvoeringsprogramma is inmiddels gestart of in voorbereiding. Tegelijkertijd zijn we pas korte tijd bezig en worden de meeste deelprojecten vanuit onze reguliere bezetting uitgevoerd. Nog niet alle beoogde deelprojecten zijn daarom gestart. Extra aandacht is in 2019 en 2020 nodig voor complexe thema's als integrale communicatie, privacy en sociale kaart.
- We komen met een voorstel voor een nieuwe integrale verordening volgens het principe van de omgekeerde toets, als onderdeel van de Transformatie sociaal domein.
- We willen de resultaat- en effectmetingen verder ontwikkelen. Vooral de echte transformatie effecten zijn niet eenvoudig en exact te meten. Deels komen we hieraan tegemoet door meer kwalitatieve onderzoeken uit te voeren. Verdere ontwikkeling van indicatoren wordt meegenomen in de werkgroep met vertegenwoordigers vanuit de raad, het college en de ambtelijke organisatie, die een ontwikkelagenda voor de komende vier jaar opstelt met daarin uitgewerkt de aanbevelingen uit het rapport van de Rekenkamer: "Sturing op doelbereik Jeugd en Wmo"
- Twee jaar het Meldpunt sociaal domein faciliteren (september 2018 t/m augustus 2020) om na te gaan of er binnen de drie wetten in het sociaal domein (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet) mensen tussen wal en schip dreigen te vallen en om verbetervoorstellen voor onze organisatie "op te halen".

Wat mag het kosten?

- Een verlenging van het programma tot 1 juli 2020 vraagt incidenteel om een bedrag van € 123.500. De verdeling is als volgt: voor 2019 (vanaf 1 mei): € 82.000 en voor 2020: € 41.500. Vanwege het incidentele karakter van de kosten en het feit dat het grootste deel van deze kosten in 2019 vallen, is voorgesteld om dit bedrag te dekken uit de reserve Sociaal Domein (indien deze bij de vaststellen van de jaarrekening ontoereikend blijkt te zijn, wordt dekking vanuit de reserve Nader te bestemmen middelen voorgesteld).

Planning

- De raad heeft ingestemd met de verlenging van het uitvoeringsprogramma tot 1 juli 2020.

Aanpak/Bedrijfsvoering

- Het uitvoeringsprogramma transformatie sociaal domein wordt voortgezet onder leiding van de huidige programmamanager.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

- Organisatieontwikkeling (bijv. gebiedsgericht werken) ter ondersteuning van integraal werken is nodig voor borging van de resultaten van het transformatieprogramma binnen de organisatie.

2.4 Ondersteuning

Tekst raadsakkoord

Maatschappelijke ondersteuning, voor zowel jong als oud, moet in de brede zin toegankelijk zijn. Daarvoor is een integrale aanpak van ondersteuning belangrijk en is ontschotting van middelen (geld) wenselijk door het toepassen van één huishouden, één plan en één budget. Korte communicatielijnen met de cliënt en een snelle verstrekking zijn hierbij belangrijk.

Wat willen wij bereiken?

- Nauwe relatie met 2.3 Inclusieve samenleving. Eén van de strategische doelen uit het transformatieprogramma sociaal domein is: Ondersteuning op maat, uitgewerkt via de operationele doelen: Vroegsignalering / preventie, Doorgaande ondersteuningslijnen, Integrale aanpak en 1 regisseur/aanspreekpunt.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het uitvoeringsprogramma Transformatie sociaal domein voortzetten.
- In het bijzonder de deelprojecten Doorontwikkeling en versterking van de positie van het CJG, 18-/18+, Privacy versus integraal werken, Integrale ondersteuning kwetsbare groep (jonge) werkzoekenden, Omgekeerde Toets, AVE methodiek en Communicatie met de inwoners.
- Bij de programma-evaluatie conclusies trekken ten aanzien van het onderwerp "(rijks)budgetten ontschotten" en "1 plan". De voorlopige indruk is dat budgetontschotting geen harde vereiste lijkt te zijn om te doen wat (integraal) nodig is voor onze inwoners. Het ontschotten van de traditionele splitsing van de budgetten voor de uitvoering van de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet werd bij de programmastart benoemd als een van de beoogde resultaten. Binnen de kaders van de deelbudgetten blijkt er veel mogelijk en gaat het primair om houding en cultuur. Soms kunnen interne (deel)budgetten uit oogpunt van sturing, budgetbeheer en portefeuillevverdeling binnen het college wenselijk zijn. Bovendien is wettelijk voorgeschreven dat de uitvoering van de verschillende wetten onder verschillende taakvelden moeten worden verantwoord.

Bij de verdere uitwerking van de "één huishouden, één plan en één budget"-gedachte besteden we aandacht aan twee invalshoeken:

- Het integraal werken (een organisatorische aanpak t.b.v. de inwoner).
- Bekijken in welke mate en wanneer één feitelijk totaalplan zinvol is (één rapportage over de verschillende hulpvragen voor de klant, afhankelijk van diens wens, met het oog op zijn privacy).

Wat mag het kosten?

- Er is geen extra budget nodig. Wel merken wij op dat voor de Wmo, Jeugdwet en Wwb (Wet werk en bijstand) een open-eind-financiering geldt. Het bieden van ondersteuning mag niet stoppen wanneer het geld op is.

Planning

- De raad heeft ingestemd met de verlenging van het uitvoeringsprogramma tot 1 juli 2020, met een beknopte tussenrapportage tweede helft 2019 en eind rapportage zomer 2020.

Aanpak/Bedrijfsvoering

- Zie 2.3

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

- Zie 2.3

2.5 Jeugdzorg

Tekst raadsakkoord

Ieder kind verdient het om de zorg te krijgen die het nodig heeft. Voor alle kinderen en hun verzorgers is de zorg laagdrempelig toegankelijk via één loket. Een goede en integrale samenwerking in de jeugdketen is van essentieel belang en wordt gestimuleerd. Hier geldt ook: één huishouden, één plan en één budget. Er dient aandacht te zijn voor preventieve maatregelen om de vraag naar jeugdhulp terug te dringen. In (de uitvoering van) het Transformatieplan toegang jeugdhulp worden deze aspecten uitgewerkt. De overgang van jeugdzorg (18-) naar volwassenzorg (18+) mag geen belemmering zijn in de geboden zorg. De mens staat voorop, niet het label.

Wat willen wij bereiken?

- We willen verder investeren in de transformatie van de jeugdhulp door in te zetten op preventieve maatregelen. In het Transformatieplan toegang jeugdhulp hebben we aangegeven welke lokale maatregelen we nemen. In de regio IJsselland werken we met 10 andere gemeenten samen om samen met de grotere jeugdhulpaanbieders de transformatie regionaal verder vorm te gaan geven.
- In het programma Transformatie Sociaal Domein besteden we via het project 18-/18+ specifieke aandacht aan een vloeiende doorgaande lijn van zorg aan jongeren die 18 jaar worden.
- We monitoren nauwlettend het zorgverbruik en de uitgaven jeugdhulp en informeren de raad met enige regelmaat hierover.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Continueren van de uitvoering van het Transformatieplan toegang jeugdhulp (tot 2020) en het programma Transformatie Sociaal Domein (zie thema inclusieve samenleving).
- In 2019 leveren we een nieuw integraal jeugdplan op. Deze vervangt de verschillende beleidsplannen die nu nog op dit domein door u zijn vastgesteld. De raads werkgroep denkt nog na over de verschillende planfiguren.

Wat mag het kosten?

- Voorlopig gaan we niet uit van extra kosten. Wel merken we op dat voor de Wmo, Jeugdwet en Wwb (Wet werk en bijstand) een open-eind-financiering geldt. Het bieden van ondersteuning mag niet stoppen wanneer het geld op is. Zeker als het gaat om de zorgkosten voor jeugdhulp zien we een (lichte) stijging van het zorgverbruik. Het integrale jeugdplan kan, afhankelijk van de ambities die u hierin formuleert, ook t.z.t. om extra budget vragen.

Planning

- Het Transformatieplan toegang jeugdhulp wordt nu al uitgevoerd en loopt nog tot en met 2020.
- Het opstellen van het integrale jeugdplan staat voor 2019 gepland.

Aanpak/Bedrijfsvoering

- Voor het opstellen van het integrale jeugdplan wordt eerst een startnotitie aan de raad voorgelegd.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

- Nihil.

2.6 Ouderenzorg

Tekst raadsakkoord

De vergrijzing heeft gevolgen voor het gemeentelijke zorgbeleid. Passende zorg en omgang met dementie en (beperkte) mobiliteit vinden wij belangrijke aandachtspunten. Om te komen tot een toekomstbestendig ouderenbeleid is het belangrijk goed te luisteren naar en te anticiperen op hetgeen ouderen en ouderenorganisaties zelf aangeven in wat belangrijk voor ze is. Wij willen onderzoeken op welke wijze er meer verbinding tussen generaties kan komen.

Wat willen wij bereiken?

- We zijn een vergrijzende gemeente en dat vraagt extra aandacht voor de impact hiervan op de diverse beleidsterreinen. Wij kiezen niet voor een aparte nota Ouderenbeleid, maar zullen in onze beleidsnota's extra aandacht hebben voor deze doelgroep. Door ons beleid niet specifiek in te richten op één leeftijdsgroep gaan we er vanuit dat er vanzelfsprekend meer verbinding tussen generaties kan komen. Jongeren kunnen veel van ouderen leren en andersom. We stimuleren dit zo veel als mogelijk.
- We werken nauw samen met verschillende maatschappelijke organisaties als het gaat om de signalering van dementie en het bieden van de juiste ondersteuning wanneer (beginnende) dementie geconstateerd wordt. De wijkverpleegkundige die in ons toegangsteam participeert, vervult hierin een belangrijke schakel.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We continueren het bestuurlijk overleg met het koepelbestuur van de ouderenbonden, omdat zij de "ogen en oren" van deze doelgroep vertegenwoordigen.
- We stellen een werkplan Dementie op.
- We willen met verschillende maatschappelijke partners een themabijeenkomst waarin we de mogelijke impact van onze vergrijzende samenleving op de verschillende beleidsterreinen in beeld willen brengen.

Wat mag het kosten?

- Er worden geen extra kosten verwacht.

Planning

- Het werkplan Dementie wordt in 2019 opgeleverd.
- De themabijeenkomst kan later in deze collegeperiode georganiseerd worden.

Aanpak/Bedrijfsvoering

- Geen bijzonderheden.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

- Nihil.

2.7 Mantelzorg

Tekst raadsakkoord

Mantelzorgers zijn in onze samenleving van onschatbare waarde. Overbelasting van mantelzorgers moet worden voorkomen. Belangrijk is dat de inzet van professionele zorg integraal is afgestemd op het draagvermogen van de mantelzorger.

Wat willen wij bereiken?

- Voortzetting van het huidige beleid, zoals geformuleerd in het beleidsplan Wmo en de notitie "Waardering mantelzorgers Olst-Wijhe" sluit goed aan bij het raadsakkoord. De raad heeft gekozen

voor het scenario van een combinatie van een persoonlijke attentie die de zorgvrager voor diens mantelzorger kan aanvragen en een versterking van het collectieve aanbod aan mogelijkheden van mantelzorgondersteuning.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We onderzoeken of er binnen onze gemeente voldoende respijtzorg aanwezig is (respijtzorg heeft als doel om de mantelzorger tijdelijk te ontlasten).
- Ruimtelijke procedures moeten zo min mogelijk een obstakel zijn bij inwoning van zorgbehoeftigen.
- Voortzetting van huidige beleid.

Wat mag het kosten?

- Er worden geen extra kosten verwacht.

Planning

N.v.t.

Aanpak/Bedrijfsvoering

N.v.t.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

Nihil.

2.8 Werk en inkomen

Tekst raadsakkoord

De doelstelling om zoveel mogelijk inwoners zonder baan aan (betaald) werk te helpen, zoals opgenomen in het Beleidskader Participatiewet 2015-2018, blijft uitgangspunt.

Belangrijk is, dat de administratieve lastendruk voor bovengenoemde doelgroep wordt teruggedrongen.

De evaluatie van het Plan van aanpak Richting werk en participatie vindt dit jaar plaats. Eén van de indicatoren is dat het merendeel van onze klanten met een bijstandsuitkering op 1 januari 2017 op 1 januari 2019 een positieve ontwikkeling op de participatieladder laat zien. Wij vinden het van belang te onderzoeken of deze indicator concreter gekwantificeerd kan worden. Bij de evaluatie van het plan van aanpak vinden wij het ook van belang inzicht te krijgen in de vraag of de gedane investeringen effectief zijn geweest. Afhankelijk daarvan zullen wij besluiten of het plan van aanpak een structureel vervolg moet krijgen. Wij willen extra aandacht voor het integreren en participeren van statushouders.

We zoeken naar andere, innovatieve manieren om meer mensen te activeren. Afhankelijk van de mogelijkheden die mensen hebben, kijken we waar zij (maatschappelijk) ingezet kunnen worden. Van belang is ook de (inclusieve) samenleving meer ontvankelijk te maken voor de inzet van de mensen.

Voor inwoners met een uitkering en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt is het belangrijk ook lokaal te zoeken naar alternatieve mogelijkheden om hen te activeren. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor Wajongers, die onder de zorg van de gemeente komen te vallen.

Uitvoering wordt gegeven aan de realisering van de van rijkswege opgelegde taakstelling beschut werk nieuwe stijl en het als werkgever plaatsen van klanten uit het doelgroepenregister in het kader van de Wet banenafpraak.

Wat willen wij bereiken?

- Wij streven naar een inclusieve samenleving, waarin iedereen naar vermogen participeert en zoveel mogelijk inwoners zonder baan aan bij voorkeur betaald werk worden geholpen.
- Wij willen extra aandacht voor het integreren en participeren van statushouders, zodat zij dezelfde ontwikkeling kunnen doormaken als de overige klanten die onder de Participatiewet vallen.
- Wij willen de administratieve lastendruk voor de klanten zo minimaal mogelijk laten zijn en er in onze communicatie naar streven dat het te begrijpen is voor zo veel mogelijk inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We gaan uitvoering geven aan de in het kader van de Bestuursopdracht Uitvoering Werk en Inkomen ingezette maatregelen waar na de evaluatie structurele middelen voor beschikbaar zijn gesteld. Hierbij worden ook de opmerkingen over de prestatie-indicatoren meegenomen. Verder wordt nog opgemerkt dat het zoeken naar andere, innovatieve manieren om meer mensen te activeren onderdeel is van het takenpakket van de Consulent Werkgeversdienstverlening en dus ook de komende jaren wordt voortgezet. Tot slot melden wij nog dat de genoemde Wajongers sinds de komst van de Participatiewet vanaf 2015 onder onze verantwoordelijkheid vallen en dus gebruik kunnen maken van onze dienstverlening.
- Aan de hand van de evaluatie van de Bestuursopdracht Uitvoering Werk en Inkomen en de wens om extra aandacht te besteden aan de integratie en participatie van statushouders zijn voor 2019 incidentele middelen beschikbaar gesteld om een Consulent Statushouders aan te stellen.
- Voor de acties op het gebied van de administratieve lastendruk en communicatie verwijzen we naar 2.9 Armoede en Minimabeleid.

Wat mag het kosten?

De kosten van het continueren van de ingezette maatregelen in het kader van de Bestuursopdracht Uitvoering Werk en Inkomen zijn al verwerkt in de meerjarenbegroting. Bij de Kadernota 2020-2023 wordt afgewogen of er ook structurele middelen (ad € 40.000 per jaar) voor de in 2019 werkzame tijdelijke consulent statushouders beschikbaar wordt gesteld.

Planning

- Er wordt al uitvoering gegeven aan de beschreven maatregelen.

Aanpak/Bedrijfsvoering

- Zie hiervoor.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

Voor 2019 nihil en voor de jaren daarna afhankelijk van de besluitvorming in de Kadernota inzake de inzet van de Consulent Statushouders.

2.9 Armoede en minimabeleid

Tekst raadsakkoord

Het armoedebeleid is er op gericht mensen zelfredzaam te laten zijn en maatschappelijk te laten deelnemen. Een integrale aanpak is hierbij van belang, die uitgaat van een gezonde leefsituatie van de inwoner en het zo veel mogelijk voorkomen van stress. Maatwerk richt zich niet alleen op inkomensondersteuning, maar ook op het terugdringen van administratieve lasten voor de inwoner. Specifieke aandacht en inzet is nodig voor kinderen die opgroeien in armoede. De gemeente zoekt naar alternatieve stimuleringsmaatregelen met als uitgangspunt, dat werken moet lonen.

Wat willen wij bereiken?

- Wij willen ook inwoners met een laag inkomen zoveel als mogelijk zelfredzaam laten zijn en maatschappelijk laten deelnemen. Hierbij hebben wij specifieke aandacht voor kinderen die opgroeien in armoede.
- Wij willen dat aan het werk gaan (en niet meer afhankelijk zijn van een uitkering) lonend moet zijn en de zogenoemde armoedeval zo veel als mogelijk voorkomen.
- Wij willen de administratieve lastendruk voor de klanten zo minimaal mogelijk laten zijn en er in onze communicatie naar streven dat besluitvorming te begrijpen is voor zo veel mogelijk inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

- In het in februari 2018 vastgestelde Minimabeleid 2018-2021 is binnen de Reductieregeling het vergoedingsbedrag voor kinderen verhoogd van € 250 naar € 550 per jaar. Daarnaast is de inkomensgrens voor gezinnen met kinderen verhoogd van 110% naar 130% van de geldende bijstandsnorm. Tevens kunnen gezinnen met een inkomen tot 130% van de geldende bijstandsnorm vanaf 2019 gebruik van de collectieve ziektekostenverzekering die de gemeente met Salland Verzekeringen heeft afgesproken. De grens lag eerder op 110% van de geldende bijstandsnorm. Al deze maatregelen, aangevuld met een werkaanvaardingspremie die iemand krijgt als hij of zij aan het werk gaat, zijn ingevoerd om de armoedeval zoveel als mogelijk te voorkomen dan wel te verminderen. Ook landelijk is hier aandacht voor, want in 2019 komen er aanpassingen in de arbeidskorting, de huurtoeslag en het kindgebonden budget, waardoor werken voor de inkomensgroep van 100% tot 150% daadwerkelijk gaat lonen.
- Wij hebben in de afgelopen jaren al diverse maatregelen genomen om de administratieve lastendruk voor klanten zo minimaal mogelijk te laten zijn. Zo is er inmiddels één aanvraagformulier waarmee alle regelingen in het kader van het Minimabeleid tegelijkertijd kunnen worden aangevraagd. En bij de afhandeling wordt er proactief gekeken of klanten wellicht ook nog voor andere vergoedingen in aanmerking komen en zo ja dan worden deze vaak ambtshalve toegekend. Wij zullen in 2019 onze communicatie, waaronder onze brieven, beschikkingen en aanmeldformulieren, toetsen op leesbaarheid en daar waar nodig aanpassen zodat zoveel mogelijk klanten ook daadwerkelijk begrijpen wat er staat en wat ermee bedoeld wordt.

Wat mag het kosten?

- De kosten voor de verruiming van het Minimabeleid worden gedekt door aanvullende middelen vanuit het Rijk en dit is na het vaststellen van het Minimabeleid al verwerkt in de meerjarenbegroting.
- Om onze communicatie verder te verbeteren is er ook externe expertise nodig en daarvoor is een budget beschikbaar van € 26.000 verdeeld over 4 jaar. Dit betreft de in het Minimabeleid 2018-2021 gereserveerde gelden voor preventie.

Planning

- In 2019 zullen wij starten om onze communicatie voor nog meer klanten begrijpelijk te maken.

Aanpak/Bedrijfsvoering

- Team Werk, Inkomen en Zorg is primaathouder. Tevens zal er externe expertise worden ingezet.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

Geen, want verbeteren en actualiseren van de communicatie is een regulier onderdeel van de bedrijfsvoering.

2.10 Onderwijs

Tekst raadsakkoord

Kwalitatief onderwijs is de basis om zich te kunnen ontplooiën en een zelfstandige toekomst op te

bouwen.

De school is een veilige plek, waar kinderen zich thuis voelen.

De aanwezigheid van toekomstbestendige onderwijshuisvesting is van groot belang voor onze gemeente.

Bij de besluitvorming over de nieuwe onderwijshuisvesting is het van belang dat er ruimte is voor diversiteit in onderwijsaanbod en identiteit. Belangrijk is ook dat deze huisvesting Passend Onderwijs ondersteunt en daarmee kan voorzien in de uitdagingsbehoeften en leermogelijkheden van zoveel mogelijk leerlingen in onze gemeente.

De nieuwe onderwijshuisvesting dient energieneutraal en veilig bereikbaar te zijn.

De school is een sociale ontmoetingsplaats. De gemeente stimuleert dat er in of nabij de onderwijshuisvesting ruimte is, die bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen, zoals ruimte voor muziek, sport en cultuur. Daar waar mogelijk dienen de schoolgebouwen een multifunctioneel karakter te krijgen om een sterkere maatschappelijke rol van het schoolgebouw te bevorderen.

Wat willen wij bereiken?

- We willen toekomstbestendige, kwalitatief sterke en betaalbare voorzieningen voor onderwijs en kinderopvang in onze gemeente bieden.
- De versterking van de samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, talentontwikkeling (muziek, sport, cultuur) en jeugdhulp is een belangrijk doel in het realiseren van toekomstbestendige voorzieningen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Daarvoor zijn de schoolbesturen De Mare en mijnplein gestart met het project "Scholen voor morgen". Er worden in dit project scenario's uitgewerkt, waarbij de basisscholen in Olst, Boskamp en Den Nul worden geclusterd en de basisscholen in Wijhe en mogelijk Boerhaar. Daarnaast wordt de haalbaarheid van een integratie van de school in het dorps huis in Welsum en de realisering van een voorziening hart in Wesepe onderzocht. Vanuit onze randvoorwaardelijke rol voeren we een haalbaarheidsonderzoek uit naar o.a. de locatiekeuzes, verkeersafwikkeling (veilige schoolroutes), de mogelijkheden en risico's van de her te bestemmen locaties/gebouwen en de financiering van de verschillende scenario's.
- In het haalbaarheidsonderzoek nemen wij ook de financiële consequenties van energieneutrale huisvesting mee.
- De uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek (met onderscheid tussen de clusters Olst, Wijhe, Welsum en Wesepe) worden in het voorjaar van 2019 opgeleverd.

Wat mag het kosten?

- In het haalbaarheidsonderzoek is ook een financiële paragraaf opgenomen. De planning van het haalbaarheidsonderzoek is erop gericht om de financiële consequenties mee te nemen in de kadernota 2020 – 2023.

Planning

- Het gaat om een lopende opdracht. De opbrengsten van het haalbaarheidsonderzoek worden in het voorjaar 2019 verwacht. Later dat jaar wordt definitieve besluitvorming over de locaties, de planning en de financiering daarvan voorbereid.

Aanpak/Bedrijfsvoering

- Er is al een projectmatige aanpak ingezet.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

- Groot; diverse teams leveren in het haalbaarheidsonderzoek een belangrijke bijdrage. Ook in de verdere uitwerking zal in een volgende fase nog veel inzet van de verschillende teams verwacht worden.

Tekst raadsakkoord

In het kader van preventie stimuleren wij de samenwerking tussen onderwijs, welzijn, sport en jeugdzorg.

Wat willen wij bereiken?

- We stimuleren de samenwerking tussen onderwijs, welzijn, sport en jeugdhulp. Dit doen we nu al door o.a. te investeren in het project Sport en Jeugdhulp. Met het onderwijs werken we samen aan een betere dyslexiezorg, het bieden van ondersteuning van zorgleerlingen op de scholen en een goede verwijzing van kinderen/gezinnen die buitenschools extra hulp nodig hebben.
- In de schoolbestuurlijke werkgroep “Samenwerking en verbreding” in het project Scholen voor morgen leveren wij een actieve bijdrage. In die werkgroep bespreken we de kansen en mogelijkheden van een stevige samenwerking tussen onderwijs, welzijn, cultuur, sport en jeugdhulp. De clustering van scholen vergroot de kans op versterking van die samenwerking, omdat partners nabij zijn en door de omvang (aantal kinderen op één plek) gemakkelijker voorzieningen getroffen kunnen worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Nadat een besluit is genomen over de mogelijke clustering van scholen kan het advies van de werkgroep “Samenwerking en verbreding” verder uitgewerkt gaan worden. Mogelijk zijn daar nu al quick wins uit te halen die we eerder kunnen oppakken.

Wat mag het kosten?

- Nu is nog niet duidelijk of versterking van de samenwerking tussen onderwijs, welzijn, cultuur, sport en jeugdhulp om extra budget vraagt. Uitgangspunt is dat versterking van deze samenwerking mogelijk is binnen de huidige budgettaire kaders.

Planning

- Later oppakken in deze collegeperiode, omdat eerst de besluitvorming over de mogelijke clustering van scholen wordt afgewacht. Dit geldt uiteraard niet voor de quick wins die op korte termijn te behalen zijn.

Aanpak/Bedrijfsvoering

- Inhoudelijk zijn de schoolbesturen primaathouder op dit onderdeel Scholen voor morgen. Als het gaat om verbreding en samenwerking gaat het ook om organisaties of thema's waar wij als gemeente verantwoordelijk voor zijn (denk aan jeugdgezondheidszorg, voor- en vroegschoolse educatie of sport- en cultuurstimulering). Wanneer het project Scholen voor morgen een volgende fase ingaat, (uitwerking en uitvoering) zullen opnieuw in een projectdocument de verschillende rollen en verantwoordelijkheden uitgeschreven worden.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

- Op dit moment nog moeilijk in te schatten maar zal zeker t.z.t. extra inzet van team MO gaan vragen.

2.11 Overige beleidswensen

Onderstaande beleidswensen vloeien niet rechtstreeks voort uit het raadsakkoord, maar dragen wel bij aan de hoofddoelstellingen en beoogde maatschappelijke effecten bij het bestuursprogramma Samenleving.

Participatie van statushouders

In alle gemeenten van Nederland vestigen zich statushouders (vluchtelingen die in Nederland mogen blijven). In de jaren 2016 en 2017 was sprake van een verhoogde instroom van statushouders. Vanwege deze verhoogde instroom ontstond verhoogde aandacht voor integratie en participatie en ontvingen de gemeenten vanuit de landelijke overheid incidenteel geldmiddelen. Van deze middelen zijn in de jaren 2016, 2017 en 2018 alle activiteiten die bijdragen aan de participatie van statushouders in gemeente Olst-Wijhe bekostigd. De incidentele geldstroom vanuit de landelijke Overheid is inmiddels gestopt. Gemeenten blijven wel financiële middelen ontvangen voor maatschappelijke begeleiding. Dit is voor onze gemeente echter onvoldoende om de bestaande activiteiten voort te kunnen zetten. Daarvoor is jaarlijks € 46.500 nodig. Een deel van de kosten maakten wij eerder ook, maar werd in andere onderdelen van de begroting verwerkt. Denk daarbij aan kosten voor het vervoer van kinderen naar een taalschool en de begeleiding vanuit Vluchtelingenwerk. De nota Participatie van statushouders vanaf 2019 beschrijft welke activiteiten noodzakelijk én wenselijk zijn met betrekking tot de participatie van statushouders voor de jaren 2019 en verder. De financiële gevolgen, voortkomend uit de nota Participatie van statushouders zijn eenmalig in de begroting 2019 opgenomen. Het structurele bedrag van € 46.500 dient afgewogen in de Kadernota 2020-2023.

Experimentbudget sociaal domein

De middelen sociaal domein worden met ingang van 2019 niet meer afzonderlijk geormerkt, maar maken onderdeel uit van de algemene middelen en de geraamde resultaten in de begroting 2019 e.v. respectievelijk komen ten laste en ten gunste van het begrotingsresultaat. Om in het kader van het transformatieproces nieuwe initiatieven te kunnen ontwikkelen en experimenten te kunnen faciliteren was in het verleden een afzonderlijk experimentenbudget beschikbaar (jaarlijks ongeveer € 300.000). In de periode van transformatie sociaal domein blijft een experimentenbudget om snel in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen en deze tijdelijk te kunnen faciliteren gewenst. Het is wenselijk om hiervoor structureel een bedrag van maximaal € 75.000 beschikbaar te houden en dit budget af te wegen in de Kadernota 2020-2023.

Sportstimulering

De nota sport- en cultuurstimulering 2014-2018 is geëvalueerd. Om een beroep te kunnen doen op middelen uit de Brede Regeling Combinatiefuncties (nieuwe naam voor de Impuls Brede Scholen, Sport en Cultuur) heeft de gemeente in 2018 een deelnameverklaring ondertekend. De nota sport- en cultuurstimulering 2014-2018 is eerder de basis geweest voor deelname aan de Impuls Brede Scholen, Sport en Cultuur. Daarnaast wordt in de nota sport- en cultuurstimulering het belang van het faciliteren van aangepast sporten benoemd. De aangestelde regiocoach stimuleert sportieve en culturele activiteiten die bijdragen aan de maatschappelijke participatie van inwoners uit onze gemeente, al dan niet met een beperking. Wij betalen € 5.000 per jaar aan Sportbedrijf Deventer voor de inzet van de regiocoach. Ook deze activiteiten zijn geëvalueerd. In de evaluatie hebben we de conclusie getrokken dat ondersteuning van het aangepast sporten, zeker gelet op het relatief geringe bedrag dat we hiervoor inzetten, meerwaarde heeft. Vooral de bekendheid van het aanbod op aangepast sporten is groter geworden. De inzet van combinatiefunctionarissen sluit aan bij de ambities die in het raadsakkoord worden beschreven over sport en cultuur en dat dit voor iedereen toegankelijk moet zijn. De financiële gevolgen (€ 5.000 voor aangepast sporten) zijn eenmalig in de begroting 2019 opgenomen. Het structurele bedrag van € 5.000 dient afgewogen in de Kadernota 2020-2023.

3. Ruimtelijk domein

3.1 Kwaliteit van leven

Tekst raadsakkoord

Wij streven bij het opstellen en uitvoeren van beleid naar de hoogst mogelijke kwaliteit van leven voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Daarbij is aandacht voor tradities, maar ook voor de grootst mogelijke zorg voor ons milieu. Iedereen dient zich bewust te zijn van zijn of haar omgeving.

Het handhaven en ontwikkelen van waardevolle landschappen en biodiversiteit past bij het streven naar de hoogst mogelijke kwaliteit van leven. Dit geldt ook voor het stimuleren van regionale producten en korte voedselketens.

Wat willen wij bereiken?

- Samen met bewoners, ondernemers en organisaties werken aan de leefkwaliteit op basis van de in 2017 vastgestelde structuurvisie Olst-Wijhe 2018-2025 en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma. Voortzetting van het huidige beleid sluit goed aan bij het raadsakkoord.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Uitvoering van de structuurvisie op basis van het vastgestelde Uitvoeringsprogramma.
- Uitvoering/realisatie van de in het uitvoeringsprogramma opgenomen projecten, waarbij de projecten in aard en omvang van elkaar verschillen.
- Faciliteren van initiatieven uit de samenleving die bijdragen aan realisatie van de structuurvisie ((overheids)participatie).
- Het uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld, waarbij een koppeling wordt gemaakt met de jaarlijkse begrotingscyclus.
- De voortgang in de uitvoering van de structuurvisie (afgeronde projecten, behaalde resultaten) en het realiseren van gestelde ambities periodiek (jaarlijks) monitoren. Waar nodig in de uitvoering bijsturen en/of anders prioriteren.
- Het thema Voedsel komt in 3.4 aan de orde.

Wat mag het kosten?

- De kosten hangen samen met de afzonderlijke uitvoeringsprojecten. Voor de nu lopende uitvoeringsprojecten zijn budgetten gereserveerd. Voor nieuwe projecten worden afzonderlijke budgetvragen ingediend. De omvang van deze budgetten is nu niet bekend.

Planning

- Het Uitvoeringsprogramma hebben we in december 2018 vastgesteld. De verschillende uitvoeringsprojecten hebben elk hun eigen planning en doorlooptijd. Een evaluatie en actualisatie van het uitvoeringsprogramma wordt eind 2019 opgestart.

Aanpak/Bedrijfsvoering

- Het eigenaarschap voor het Uitvoeringsprogramma structuurvisie ligt bij team Leefomgeving. Binnen dat team wordt een meer coördinerende rol ingericht en ingevuld om de monitoring, evaluatie en actualisatie van het uitvoeringsprogramma te kunnen borgen. Dit onder de verantwoordelijkheid van de teamleider Leefomgeving.
- Een integrale aanpak is van belang voor uitvoering van de structuurvisie. Vooralsnog wordt deze geborgd vanuit team Leefomgeving. Met name de teams Beheer Openbare Ruimte (BOR), PMA en MO worden betrokken.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

- Het uitvoeringsprogramma structuurvisie heeft een grote impact op de organisatie. Hierbij gaat het met name om de benodigde kwalitatieve en kwantitatieve capaciteit vanuit team Leefomgeving, BOR en PMA. Ook de complexiteit van enkele trajecten (Energievisie, Noordmanshoek) en het toenemend aantal participatietrajecten legt extra druk op de betrokken teams en medewerkers. Dit heeft gevolgen voor de bedrijfsvoeringslasten en zal tot uitdrukking komen in onze begrotingsvoorstellen.

3.2 Woningbouw

Tekst raadsakkoord

Wij streven naar vitale kernen, waar inwoners met plezier wonen. Wonen en leefbaarheid hebben een sterke relatie met elkaar. Wij vinden een integrale aanpak daarin van belang.

Wij vinden dat de woningvoorraad goed moet passen bij de vraag naar woningen. Door de veranderende samenleving vraagt dit om een flexibele benadering van het woonbeleid. De rol van de gemeente is vooral faciliterend. Een vraaggerichte benadering staat daarbij voorop.

Er dienen voldoende sociale huurwoningen voor alle doelgroepen van de sociale huur beschikbaar te zijn.

Voor jonge en oudere woningzoekenden die op zoek zijn naar betaalbare en toekomstbestendige woningen, dienen ook voldoende woningen beschikbaar te zijn. Alternatieven van tijdelijke aard kunnen hieraan bijdragen.

Wij vinden het van belang dat er verruiming komt van de mogelijkheden om wonen en zorg te combineren, zowel op particulier initiatief als op initiatief van SallandWonen met betrekking tot de sociale huursector.

Wat willen wij bereiken?

- Wij streven naar vitale kernen, waar inwoners met plezier wonen. Een aantrekkelijk woonklimaat betekent dat we ons sterk maken voor leefbare wijken en kernen met veel groen en met oog voor ruimtelijke kwaliteit. Een integrale aanpak is daarin van belang.
- De gemeente heeft een gedifferentieerde woningvoorraad die aansluit bij de behoefte en wensen van onze inwoners; de voorraad is zoveel mogelijk levensloopgeschikt en het nieuwbouwprogramma ondersteunt de gewenste ontwikkeling van de bestaande voorraad. Een vraaggerichte en flexibele benadering staat daarbij voorop.
- Alle doelgroepen worden zo goed mogelijk bediend. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar kwetsbare groepen, zorgbehoevenden en jongeren met een kleine beurs die willen starten op de woningmarkt. Alternatieven van tijdelijke aard kunnen bijdragen aan de veranderende vraag naar kleinere en betaalbare woningen.
- Wij kennen een rijke differentiatie aan woonmilieus en sluiten aan bij de lokale behoefte die per kern kan verschillen. Het bieden van maatwerk staat daarbij voorop, ook als het gaat om de mogelijkheden om wonen en zorg te combineren.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De huidige participatieve aanpak met de kernen voortzetten. Een aanpak met een dorpsagenda of dorpsvisie kan daarin ondersteunend zijn, waarbij het initiatief bij de samenleving ligt en de gemeente vooral een faciliterende rol heeft. Per kern of gebied kan de aanpak verschillen, omdat de behoefte per kern of wijk ook verschillend is. Voor leefbare wijken en kernen is het gewenst om tot een brede gebiedsgerichte benadering te komen, mede in de samenwerking met externe partners, zoals SallandWonen. De gebiedsgerichte aanpak vloeit onder andere voort uit de lopende Woonvisie en het

bijbehorende Uitvoeringsprogramma. In afstemming met andere beleidsvelden wordt in 2019 in beeld gebracht hoe we deze aanpak verder vorm kunnen geven en hoe dit kan worden doorvertaald naar de nieuwe Woonvisie 2020-2024. Daarbij wordt ook een relatie gelegd met het zoeken naar kostendragers voor voorzieningen in de kleine kernen. Momenteel wordt gewerkt aan de volgende woningbouwplannen in de kleine kernen: WelZorgSum, Herxen en de Boskamp.

- Betreffende de kwantitatieve en kwalitatieve programmering beschikken wij over een afwegingskader woningbouw. Dit beleidskader is bedoeld om verschillende nieuwbouwiniciatieven goed af te kunnen wegen en daarbij meerdere kwalitatieve aspecten mee te nemen. De vraaggerichte benadering vraagt wel om actieve communicatie met de samenleving, zowel wat betreft de verschillende doelgroepen als op kernniveau. Hoe ontwikkelt de behoefte zich en hoe concreet is de lokale vraag? Informatiebijeenkomsten in het kader van woningbouwprojecten vormen input voor de vraaggerichte benadering. Ook moet de lokale behoefte bij nieuwe plannen goed worden onderbouwd. Voor de afstemming op kernniveau is een intensievere communicatie met de lokale samenleving nodig, bijvoorbeeld via de Plaatselijke Belangen. Daarnaast zal er soms gericht behoefte onderzoek nodig zijn, bijvoorbeeld bij specifieke doelgroepen.
- Voor voldoende betaalbare en toekomstbestendige woningen is het nodig dat SallandWonen haar woningbezit kan vernieuwen, zodat de woningvoorraad wordt aangepast aan de veranderende bevolkingssamenstelling. Het vinden van voldoende goede locaties om daaraan invulling te geven, blijkt een lastige opgave. Gemeente en SallandWonen gaan in 2019 onderzoeken op welke wijze hier stappen in gemaakt kunnen worden. Ook afspraken met ontwikkelende bouwers kunnen bijdragen aan de realisatie van betaalbare huisvesting (betaalbare koopwoningen)
- Bij de differentiatie in woonmilieus staat maatwerk voorop. Dit geldt ook voor het combineren van wonen en zorg. In het kader van de nieuwe Woonvisie zal onderzocht worden welke behoefte en mogelijkheden er zijn als het gaat om het combineren van wonen en zorg en in hoeverre daarvoor beleidsmatige kaders aangepast dienen te worden.
- De uitvoering vindt deels beleidsmatig/participatief plaats, deels faciliterend (t.a.v. initiatieven) en deels projectmatig, bijvoorbeeld de Proeftuin Olst en de reguliere grondexploitaties woningbouw.
- De aanpak van de nieuwe Woonvisie wordt eerst uitgewerkt aan de hand van een startnotitie voor de raad.

Wat mag het kosten?

De mogelijke beleidsintensivering in relatie tot de vraaggerichte benadering en gebiedsgerichte aanpak vraagt vooral extra formatie. Ook zal het voorbereiden en opstellen van de nieuwe Woonvisie incidenteel extra inzet vragen. Voor de beleidsintensivering is de inschatting dat dit 0,15 fte extra vraagt. Dit is vooral nodig om externe oriëntatie en contacten te intensiveren en dat vraagt ook meer interne afstemming. Uitgegaan wordt van een structureel bedrag van € 12.000. De extra incidentele inzet voor de nieuwe Woonvisie moet nog bepaald worden. Mede in relatie tot een stevigere participatieve aanpak vraagt dit tijdelijk wel extra menskracht. De eerste inschatting is dat hiervoor een bedrag van € 20.000 nodig is. Deze kosten kunnen worden bekostigd uit de Investeringsreserve Binnenstedelijke Vernieuwing.

Planning

- Een deel van de genoemde zaken (gebiedsgerichte aanpak en vraaggerichte benadering van de woningbouwprogrammering) zal waar mogelijk in 2019 en verder in 2020 worden opgepakt.

Aanpak/Bedrijfsvoering

- De gebiedsgerichte benadering sluit goed aan bij de gewenste integrale aanpak. Per situatie dienen de verschillende partners goed in beeld te worden gebracht.
- De regionale afstemming over de woningbouwprogrammering loopt via Regionale WoningbouwProgrammering West Overijssel. De regionale afspraken worden in 2019 vernieuwd.
- Het team Leefomgeving is eigenaar voor woningbouwprogrammering, bij speciale doelgroepen en thema wonen en zorg deel primaat bij Maatschappelijke Ontwikkelingen (o.a. statushouders, uitstroom Beschermd Wonen). Voor projectmatige ontwikkelingen ligt eigenaarschap bij PMA

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

De impact is gering. Het thema wonen wordt al met meerdere disciplines afgestemd (met name met de teams Maatschappelijke Ontwikkelingen, BOR en PMA). Wel raakt het thema gebiedsgerichte aanpak de organisatie(ontwikkeling).

3.3 Duurzaamheid en energiebesparing

Tekst raadsakkoord duurzaamheid

Wij vinden het belangrijk, dat onze gemeente, samen met inwoners en ondernemers, bijdraagt aan het verder voorkomen van een opwarming van de aarde en de klimaatverandering. Daarom stimuleren, faciliteren en ondersteunen wij het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen, op het gebied van energiebesparing en het opwekken van duurzame energie in het kader van de energietransitie. Omdat dit thema ook een regionale component kent, werken wij als vanzelfsprekend samen met buurgemeenten en onze provincie.

Duurzaamheid dient bereikbaar en toegankelijk te zijn voor alle inwoners en bedrijven van onze gemeente, ongeacht hun draagkracht.

Naast bewustwording zetten wij ook actief in op het stimuleren van gedragsverandering.

Tekst raadsakkoord energiebesparing

Energiebesparing is net zo belangrijk als de bewustwording zuinig om te gaan met het gebruik van fossiele brandstoffen en het duurzaam opwekken van energie. De bestaande ambitie om energiebesparingsmaatregelen te nemen vraagt om extra inzet. In deze raadsperiode onderzoeken wij of we hierover kwantitatieve doelstellingen kunnen formuleren.

Als gemeente willen wij ten aanzien van energiebesparing het goede voorbeeld geven bij de exploitatie van gemeentelijke gebouwen en bij openbare verlichting.

Wij stimuleren en ondersteunen het proces om vanuit de samenleving te komen tot initiatieven voor het lokaal besparen, grootschalig opwekken en opslaan van energie. Wij streven uiteindelijk naar volledig energieneutrale kernen en buurtschappen.

Wij nemen als gemeente onze verantwoordelijkheid om de energieopwekking zoveel mogelijk binnen de eigen gemeentegrenzen te realiseren.

Grootschalig opwekken van energie, zoals zonne- en windenergie in onze gemeente, vindt bij voorkeur plaats door inwoners en lokale bedrijven voor 100% eigenaar van een zonnepark of windturbine te laten zijn. De opbrengst komt ten goede aan de inwoners en de bedrijven in onze gemeente.

Bij het opstellen van de energievisie c.q. de actualisatie van de Duurzaamheidsvisie 2010-2020 wordt onderzocht of er voor het streven om te komen tot deze doelstelling een kwantitatieve doelstelling als tussendoel geformuleerd kan worden.

Wat willen wij bereiken?

- Wij willen bijdragen aan het verder beperken en zo mogelijk voorkomen van een opwarming van de aarde en de klimaatverandering. Deze ambitie vertalen we in de nieuwe Duurzaamheidsvisie 2020-2030, die aan de raad wordt voorgelegd. Hierbij volgen wij de ambities en afspraken uit het nog vast te stellen nationale klimaatakkoord. Projecten die hier nu aan bijdragen zijn opgezet vanuit de huidige visie en programma. Projecten als Energieloket, Routekaart Energieneutrale kernen en de

Energievisie zijn uitwerkingen die aan deze ambitie invulling geven. De huidige visie en programma lopen af in 2019.

- Steeds meer bedrijven en inwoners zijn zich bewust van het klimaatprobleem. Het gebruik van regelingen, financieringsproducten en ondersteuningsprojecten neemt toe. Wij willen niet alleen de koplopers ondersteunen. De regelingen en ondersteuning moeten ook de komende jaren toegankelijk zijn en blijven voor de minder draagkrachtigen.
- Wij streven naar het concretiseren van de eerste stap in de Trias Energetica: het beperken van het energieverbruik door in te zetten op energiebesparing bij huishoudens, instellingen en bedrijven. Voor huishoudens hebben we al een kwantitatieve doelstelling vastgelegd, voor bedrijven en instellingen gaan we deze raadsperiode onderzoeken of er kwantitatieve doelstellingen kunnen worden gekoppeld aan instellingen en bedrijven;
- Met communicatie en informatie willen wij niet alleen de koplopers bereiken, maar ook de grotere middengroep. Dit betekent dat we gaan intensiveren op communicatie en informatie, waarbij actief wordt ingezet op bewustwording en gedragsverandering.
- Wij zien koplopers in de samenleving, zowel op gebied van energie, als op andere gebieden, zoals mobiliteit, voedsel of afval. Deze koplopers willen we ondersteunen vanuit de gedachte dat het zien van verandering bij anderen ook bijdraagt aan verandering van eigen houding en gedrag.
- Wij sluiten aan bij de ambitie van het landelijke Klimaatakkoord. Dit betekent in 2030 49% CO₂ besparing als tussendoel (uit het Klimaatakkoord en RES) en in 2050 een volledig energieneutrale samenleving. Deze ambitie wordt opgenomen in de nieuwe Duurzaamheidsvisie.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het vormgeven van de nieuwe Duurzaamheidsvisie 2020-2030. Deze visie wordt mede vanuit het gedachtegoed van de Omgevingswet opgesteld en zal uiteindelijk onderdeel uitmaken van de Omgevingsvisie.
- De projecten in het uitvoeringsprogramma 2018 en 2019, welke vallen onder de huidige visie, gaan we voortzetten, zoals het ondersteunen en faciliteren van de dorpen die aan de slag willen met energietransitieplannen.
- De communicatie en informatie vanuit de gemeente intensiveren met als doel zoveel mogelijk inwoners of lokale adviseurs te wijzen op bestaande financiële ondersteuning.
- Het faciliteren van koplopers, zoals actieve werkgroepen, stichtingen, etc. Om het faciliteren van deze groep goed te laten aansluiten is participatie nodig. Samen komen we tot een juiste ondersteuning.
- De advisering door energiespecialisten vanuit de Omgevingsdienst OD bij bedrijven wordt geïntensiveerd. Advisering vindt plaats buiten de reguliere controles om en gericht op specifieke branches. Er wordt naast advisering ook intensiever gecontroleerd op de inzet van wettelijke energiemaatregelen. Wij hebben over deze advisering en mogelijke kosten nog nader overleg met de OD.
- Wij hebben een voorbeeldrol te vervullen bij energiebesparing. Dit betekent dat energiebesparing voor de exploitatie van onze eigen gebouwen en de openbare verlichting een belangrijk streven is. Het uitgangspunt dat wij hierbij hanteren is dat op logische momenten (onderhoud, verbouwingen, vervanging) het maximale aan energiemaatregelen wordt toegepast dat haalbaar is, waarbij het streven er op gericht is om uiteindelijk energieneutraal te worden. Aan het MJOP wordt een plan of routekaart toegevoegd waarin wordt aangegeven wanneer en op welke manier de gebouwen worden verduurzaamd.
- Samen met bewoners, ondernemers en organisaties werken we aan lokaal besparen en grootschalig opwekken op basis van de in 2017 vastgestelde Routekaart energieneutrale kernen en de in 2019 vast te stellen Energievisie. De Energievisie vormt het kader voor grootschalige energieprojecten. We streven er naar dat de initiatieven die worden ontplooid ook bereikbaar zijn voor minder draagkrachtige inwoners en ondernemers.
- Het energieloket blijft voortbestaan, de energiescans worden overgedragen aan de markt en we bezien of er onderzoek nodig is naar de mogelijkheid van een fysiek loket, waar inwoners en bedrijven zich kunnen laten informeren op het gebied van energiebesparing.

- Op basis van de Routekaart energieneutrale kernen wordt gestart met de vijf meest kansrijke kernen. Dit zijn de kernen die zelf aangeven aan de slag te willen, te gaan of te zijn met acties gericht op energie besparen, overstappen op niet-fossiele energievormen en duurzame energie produceren. De ambitie is om een energietransitie plan te hebben in oktober 2019. In dit plan wordt de doelstelling opgenomen om in 2030 aardgasvrij te zijn.
- Voor de projecten op het gebied van energie, energiebesparing, energieneutrale kernen en ook voor de komende Duurzaamheidsvisie worden participatietrajecten beschreven/uitgewerkt. Er is op dit gebied al samenwerking met partijen in de samenleving, zoals SDOW/GVM, maar ook in de kernen (WEN; Wesepe Energie Neutraal).
- We stellen voor onze gemeente een warmtevisie op die richting geeft aan de warmtevraag bij nieuwbouw en de bestaande bouw. Hierin wordt de vraag beantwoord welke alternatieve warmtebronnen bruikbaar zijn en op welke manier en in welke tijdsperiode we kunnen afkoppelen van het aardgas.
- Binnen het thema Duurzaamheid zoeken we op thema's de samenwerking op met Raalte. Waar mogelijk pakken we gezamenlijk projecten op. Op dit moment zijn het project asbest en het energieloket daar mooie voorbeelden van.
Als het efficiënt is en meerwaarde heeft, werken we ook samen met andere gemeenten in de regio. Wij zijn ons ervan bewust dat de energietransitie zich afspeelt op verschillende schaalniveaus. In regionaal verband (IJsselland) gaan we de komende jaren inzetten op het vormgeven van een Regionale Energie Strategie (RES). In de RES wordt de opgave voor duurzame energie, zowel elektrisch als warmte, in de regio afgestemd en zo mogelijk samen opgepakt.

Wat mag het kosten?

- Om invulling te kunnen geven aan de ambities moet geïnvesteerd worden in capaciteit en middelen. Hierbij wordt gedacht aan uitbreiding van de capaciteit van het programmateam met 1 fte structureel à € 80.000 op jaarbasis, in ieder geval tijdelijk tot eind 2021.
- Daarnaast moet er budget worden vrijgemaakt voor de bestaande capaciteit, die tot en met 2019 is geraamd. Voor de jaren na 2019 dienen hiervoor structureel middelen € 55.000 te worden opgenomen in de begroting (28 uur schaal 9).
- Verder is budget nodig om beleidsontwikkeling en projecten te financieren en kansrijke initiatieven te ondersteunen. Voor de komende raadsperiode wordt ingeschat dat hiervoor een bedrag van € 250.000 benodigd is, verdeeld over een aantal jaren (in dit budget zijn ook de middelen voor het thema voedsel opgenomen, zie 3.4). Wij onderzoeken de mogelijkheden van cofinanciering voor beleidsontwikkeling, projecten en ondersteuning.
- Voor warmtetransitie (warmtevisie) wordt een Pm post opgenomen.

Planning

Een intensivering van communicatie en informatie kan in het uitvoeringsprogramma 2019 worden opgepakt. Verder sluit de ondersteuning van koplopers aan bij de Routekaart. De regelingen op het gebied van energierenovaties in de gebouwde omgeving, zoals de bespaarlening of de ISDE subsidie lopen door tot 2023 (programma NEO). Een intensivering van de communicatie kan ervoor zorgen dat nog beter van bestaande regelingen gebruik wordt gemaakt.

- De energievisie wordt in 2019 vastgesteld.
- Voor de RES worden de eerste stappen gezet en volgt in 2019 een verder intensivering en uitwerking. Rond de zomer volgt een concept "bod", en eind 2019 vaststelling in de raad.
- Met de deelprojecten in de kernen wordt de planning afgestemd op de mogelijkheden van werkgroepen en, samenwerkingspartners
- In 2020 wordt de geactualiseerde duurzaamheidsvisie vastgesteld, waaronder een programma van 4 jaar wordt gehangen met een jaarlijks uitvoeringsprogramma.
- In 2019 wordt een plan of routekaart opgesteld aansluitend en binnen het MJOP voor het verduurzamen van gemeentelijke gebouwen

- De warmteplannen worden voorbereid en eind 2021 vastgesteld voor het deel dat vanaf 2030 van het aardgas af gaan.

Aanpak/Bedrijfsvoering

Projecten in het programma Duurzaamheid hebben een projectmatige aanpak, waarvan de looptijd vaak de duur van het programma beslaat (4 jaar). Dit omdat vaak sprake is van burger- of overheidsparticipatie, er stakeholders zijn om mee samen te werken en het projecten zijn waarbij de doelgroep bereikt en beïnvloed moet worden.

Een integrale, gebiedsgerichte aanpak is nodig, omdat in dorpen meerdere projecten tegelijk kunnen spelen. Het gaat dan om dorpsvernieuwing, nieuwbouw, herstructurering, energierenovaties en het overstappen op andere energiebronnen (zowel elektrisch als warmte).

Intergemeentelijke aanpak en regionale afstemming vindt plaats in de RES, maar ook in bestaande overlegstructuren die zijn gevormd onder het programma Nieuwe Energie Overijssel (NEO).

Eigenaarschap voor het energievraagstuk ligt bij team Leefomgeving.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

Het gaat deels om het intensivering van bestaande projecten. Deze intensivering zal extra capaciteit vragen, omdat de huidige capaciteit niet aansluit bij de projecten die nu al lopen en veel vragen als het gaat om afstemming, participatie en het omgaan met nieuwe ontwikkelingen die op ons afkomen.

De impact van de toekomstige ontwikkelingen op het gebied van de energietransitie, de RES, de warmtevisie op de organisatie is buitengewoon groot. Veranderingen op inhoud, werkwijze, samenwerking met stakeholders en onze positie binnen de regio vragen niet alleen in kwantitatieve zin maar ook in kwalitatieve zin veel van de betrokken teams en medewerkers.

De Energievisie en de plannen voor energieneutrale kernen hebben een grote impact op de organisatie. Hierbij gaat het met name om de benodigde kwalitatieve en kwantitatieve capaciteit vanuit team Leefomgeving en PMA. Ook de complexiteit van de trajecten (Energievisie, Noordmanshoek) en het toenemend aantal participatietrajecten legt extra druk op de betrokken teams en medewerkers. De wens om projecten te koppelen om zo geen kansen te laten liggen om doelen te halen of projecten te realiseren, zorgt voor een zekere complexiteit. Dit heeft gevolgen voor de bedrijfsvoeringslasten en zal tot uitdrukking komen in onze begrotingsvoorstellen.

3.4 Voedsel

Tekst raadsakkoord

Binnen onze gemeente zien wij onder agrarische ondernemers prachtige ontwikkelingen en initiatieven op het gebied van verantwoorde, gezonde en duurzame voedselproductie. Hierbij wordt in toenemende mate verbinding gezocht met inwoners als lokale consument. Innovatieve ontwikkelingen juichen wij toe, aangezien duurzame, gezonde en verantwoorde voedselproductie bijdraagt aan klimaatbeheersing.

Voedsel is één van de programmalijnen die is opgenomen in het Duurzaamheidsprogramma 2016-2020. Binnen deze programmalijn worden mogelijkheden onderzocht op welke wijze kansrijke ontwikkelingen op dit vlak gestimuleerd kunnen worden.

Wat willen wij bereiken?

- Vanwege de verbinding met de land- en tuinbouw willen wij voedselproductie, -verwerking en -consumptie als beleidsonderwerpen gaan koppelen aan Vitaal Platteland.
- Wij willen met name inzetten op aspecten als: verbindingen leggen tussen initiatieven, bevordering van kennisontwikkeling en innovatie, stimulering van goede voorbeelden, bevordering van de gidsfunctie en wegneming van obstakels (vergunningverlening).

- Wij willen bij deze initiatieven continue afwegen of wij daarbij een rol hebben te vervullen en zo ja, in hoeverre. Onze rol kan per fase verschillen. Bij veel initiatieven als Land van Waarde, Voedselcoöperaties, Stichting Eetbaar Olst-Wijhe, Heel Salland Biologisch, Soepcafé, Voedselbos, Permacultuur etc. is onze rol (nog) beperkt. Bij andere initiatieven, zoals het cluster Agro & Food van de Regio Zwolle, Salland Boert en Eet Bewust, Jong Leren Eten en Hallo Boer is de betrokkenheid van overheden (als facilitator) groter.
- Wij willen onze bescheiden rol en verantwoordelijkheid blijven nemen als het gaat om gebruik van groenten en fruit van het seizoen en het terugdringen van verpakking en verspilling.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Evaluatie van het huidige voedselbeleid als onderdeel van het huidige duurzaamheidsprogramma 2016-2020. De evaluatie moet meer inzicht geven in de rol en de meerwaarde van de gemeente en vormt onderdeel van de Duurzaamheidsvisie 2020-2030.
- We willen samen met provincie Overijssel, de Sallandse gemeenten, het waterschap Drents Overijsselse Delta, het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en het lokale bedrijfsleven onderzoeken hoe we initiatieven het beste kunnen faciliteren en ondersteunen. We willen waar mogelijk en nuttig aansluiten bij bestaande goed lopende initiatieven, dat is een continue proces.
- Onder andere via het netwerk Kracht van Salland organiseren van bijeenkomsten, zoals de Salland Cafés en seminars.
- Pilot “Kringlooplandbouw Salland”
‘Landbouw, natuur en voedsel: waardevol en verbonden. Nederland als koploper in kringlooplandbouw’, zo heet de toekomstvisie die de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in september 2018 presenteerde. Haar conclusie is: we kunnen de toekomst van onze voedselvoorziening alleen veilig stellen als we overstappen op kringlooplandbouw. In Salland is hier al veel praktijkervaring mee opgedaan. Er is brede steun voor deze lijn in de samenleving. Samen met maatschappelijke partijen die daarvoor nodig zijn willen wij verder bouwen aan en concrete resultaten bereiken bij die omslag. Wij willen verbindingen leggen tussen partijen die bij die omslag een rol hebben (faciliterend, stimulerend en voorwaardenscheppend) en ruimte geven aan initiatieven en ambities van lokale voedselproducenten en -verwerkers en consumenten. Samen met onze partners in Salland Deal (LTO Salland, Stichting IJssellandschap, Pachtvereniging, Stichting Kostbaar Salland, Landschap Overijssel, Waterschap Drents-Overijsselse Delta, provincie Overijssel en de gemeenten Deventer en Raalte) onderzoeken of we een brede, interactieve pilot “Kringlooplandbouw Salland” kunnen gaan starten in 2019 en afronden in 2020. Daarbij betrekken we uiteraard reeds lopende initiatieven als: Land van Waarde, Voedselcoöperaties, Salland Boert en Eet Bewust, Stichting Eetbaar Olst-Wijhe, Soepcafé, Voedselbos, Jong Leren Eten, Hallo Boer, Heel Salland Biologisch, Cluster Agro & Food Regio Zwolle, Permacultuur, etc. Het traject hangt samen met een visietraject waar de partners in de Sallanddeal aan gaan werken. De concrete aanpak en uitwerking van visie en pilot moet de komende tijd duidelijker worden.
- De opbrengsten van de pilot benutten we als inbreng voor een integrale visie op het buitengebied c.q. de omgevingsvisie.

Wat mag het kosten?

Dit is ter voortzetting van de huidige programmaliijn binnen het lopende Duurzaamheidsprogramma t/m 2020 en deels mede afhankelijk van de nog resterende middelen. Dit zou een bescheiden intensivering betreffen die op zijn plaats is, omdat dit thema in het raadsakkoord zo nadrukkelijk aan de orde komt. Het gaat hier vooral om het faciliteren van initiatieven en niet om uitvoering van wettelijke taken, want die zijn er qua voedsel niet op gemeentelijk niveau. De evaluatie moet inzicht geven in de capaciteit die nodig is om onze rol invulling te geven.

Planning

Pilot "Kringlooplandbouw": 2019/2020

Overig: doorlopend, afhankelijk van initiatieven.

Aanpak / bedrijfsvoering

De pilot krijgt een projectmatige aanpak. Het thema raakt inhoudelijk vooral de teams Leefomgeving, Maatschappelijke Ontwikkelingen en BOR. Team Leefomgeving is eigenaar.

Impact op de organisatie

In principe gaat het hier om voortzetting van huidige werkzaamheden. Het begeleiden/faciliteren van pilot en visietraject vraagt om inzet van extra capaciteit. In het hoofdstuk vitaal platteland is hier verder uitwerking aan gegeven.

3.5 Klimaatadaptatie

Tekst raadsakkoord

Wij vinden het belangrijk, dat de gemeente en de inwoners zich bewust zijn van de effecten van de klimaatverandering en zich voorbereiden om de schade die gepaard kan gaan met klimaatverandering te beperken en de kansen die de klimaatverandering biedt te benutten.
--

Wat willen wij bereiken?

- Wij willen onze leefomgeving blijvend aanpassen aan de toenemende wateroverlast, hittestress, droogte en overstromingsschade door klimaatverandering.
- Om de klimaateffecten die op termijn ook op Olst-Wijhe afkomen het hoofd te bieden, willen we een klimaatadaptatieprogramma ontwikkelen. Klimaatadaptatie moet (integraal) een plek krijgen in de organisatie, met de nadruk dat het uiteindelijk moet gebeuren in de buitenruimte. We kiezen hierbij voor een programmatische aanpak, omdat er sprake is van een complexe en doelgerichte opgave.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Om het ambitieniveau ten aanzien van klimaatadaptatie en verankering daarvan in de organisatie (beleid en beheer) en de buitenruimte (duiden van het eigenaarschap van de speerpunten) te bepalen gaan wij in 2019 een plan van aanpak voor een programma Klimaatadaptatie opstellen.
- Eerst wordt een goede probleemanalyse opgesteld en vindt een doorvertaling van ambities en speerpunten plaats met als eindresultaat: een startnotitie klimaatadaptatie die ter vaststelling aan de raad wordt aangeboden (met bestuurlijk, ambtelijk en maatschappelijk draagvlak) als opmaat voor een klimaatadaptatieprogramma met ambitie.
- Het daarop volgende programma klimaatadaptatie zal richting geven aan activiteiten waarvoor de gemeente zelf aan kop gaat (bijv. inrichting openbare ruimte) en zal ingaan op gedrag van bewoners/andere stakeholders.

Wat mag het kosten?

- Er is € 62.500 beschikbaar voor het opstellen van een plan van aanpak in 2019.
- In de Kadernota 2020 is het gewenst een PM post op te nemen voor de uitvoering van het plan van aanpak. Er is voor de vaststelling van de Kadernota geen inschatting te maken van de kosten. Dat zal moeten blijken uit het plan van aanpak.

Planning

- 2019: opstellen van een plan van aanpak om te komen tot een programma klimaatadaptatie.
- Vanaf 2020: uitvoering van het plan van aanpak, mits budget beschikbaar komt voor de uitvoering van het programma.

Aanpak/Bedrijfsvoering

- Het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) is een gezamenlijk plan van gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk dat de aanpak van wateroverlast, hittestress, droogte en de gevolgen van overstromingen versnelt en intensiveert. VNG, Unie van Waterschappen, Interprovinciaal Overleg en Rijk hebben in november 2018 in een Bestuursakkoord klimaatadaptatie, ter uitvoering van het IBP, afgesproken dat ze ervoor zorgdragen dat gemeenten, waterschappen en provincies via stresstesten, risicodialogen en uitvoeringsagenda's de opgaven en maatregelen eind 2020 landsdekkend in beeld hebben gebracht. In het kader van dit DPRA wordt in onze regio verbreding gezocht met Rivus in de uitwerking van maatregelen en onderzoek ten aanzien van klimaatadaptatie (versnelling, werkregio's instellen).
- We werken, daar waar kan, samen aan uitwerking van ambities en maatregelen ten aanzien van klimaatveranderingen. Vanwege de capaciteit van de organisatie en om dit plan van aanpak voor onze gemeente goed neer te zetten is de keuze gemaakt om de opstelling van het plan van aanpak door een externe deskundige partij te laten uitvoeren.
- T.b.v. het op te stellen plan van aanpak voor een programma klimaatadaptatie kiezen wij voor een projectmatige aanpak in de organisatie.
- Team BOR is eigenaar van het programma.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

- Voor het opstellen van een plan van aanpak voor een programma Klimaatadaptatie wordt een belasting op de capaciteit gevraagd.
- Voor de uitvoering van het plan van aanpak volgt naar aanleiding van de startnotitie een voorstel, waarin aangegeven wordt wat de impact op de organisatie is.

3.6 Afval

Tekst raadsakkoord

In de afgelopen jaren hebben wij met de invoering van een nieuwe manier van afvalinzameling uitstekende resultaten behaald. De gemeente voldoet dan ook aan de landelijke doelstellingen. De komende jaren ligt de nadruk op het optimaliseren van het huidige afvalinzamelbeleid. Wij willen de mogelijkheden onderzoeken of inwoners hun (grof en tuin) afval kwijt kunnen in een milieubrengstation in onze gemeente. Voor Welsum en Marle is deze mogelijkheid in de gemeente Heerde.

Wat willen wij bereiken?

- We willen in 2025 voldoen aan het scheidingspercentage van 90% per huishouden conform de landelijke afvaldoelstellingen. Op dit moment voldoen we al aan de landelijke doelstelling voor 2020.
- De komende jaren is het beleid erop gericht de uitvoering van de afvalinzameling te optimaliseren, zodat na alle veranderingen de basis weer op orde is. We richten ons op een kwaliteitsslag wat betreft de grondstoffen en de service.
- In 2019/2020 maken we de omslag van een afvalstoffenbeleid naar een grondstoffenbeleid. Het gaat om actualisatie en evaluatie van het bestaande beleid. Dit zal geen grote verandering betekenen, maar is vooral een borging van de doorgevoerde veranderingen van het voorgaande afvalbeleid.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De ondergrondse inzameling in het buitengebied zal in 2019 zijn beslag krijgen als uitvoering van al vastgesteld beleid.
- Op grond van het raadsakkoord wordt er een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheid en de kosten van een milieubrenngstation in onze gemeente, passend bij de schaal van Olst-Wijhe, de bestaande behoefte en de mogelijkheden, in overleg met onze samenwerkingspartners.
- Sturen op kwaliteit van grondstoffen door communicatie en gedragsbeïnvloeding, handhaven als laatste stap. Door een mogelijke inzet van een afvalcoach gaan we inwoners faciliteren en helpen om maximaal afval te scheiden.
- Communicatie gericht op preventie, zoals verpakkingsvrij winkelen, statiegeldregeling, etc. We kijken daarbij naar landelijke ontwikkelingen, lokale initiatieven;
- Project- en procesparticipatie is mogelijk en ook wenselijk op inhoudelijke deelprojecten in de uitvoering. Bij het vormgeven van het nieuwe grondstoffenbeleid is minder participatie mogelijk en nodig, omdat het vooral gaat om verder doortrekken van de ingeslagen weg
- Stakeholders worden betrokkenheid bij het maken van een kwaliteitsslag op een van de deelstromen van grondstoffen of afval of het verbeteren van de service.

Wat mag het kosten?

- Kosten voor grondstoffenbeleid of projecten passen binnen afvalbegroting en bestaande budgetten.

Planning

- In 2019 wordt in de eerste plaats gewerkt aan het afronden van het project Omgekeerd Inzamelen
- Het grondstoffenbeleid wordt naar verwachting in de tweede helft 2019 gestart en in 2020 afgerond.

Aanpak/Bedrijfsvoering

- De uitvoering van het huidige afvalstoffenbeleid en het opstellen en uitvoeren van het toekomstige grondstoffenbeleid ligt bij het team Leefomgeving
- Het opstellen van het grondstoffenbeleid en de uitvoering van deelprojecten worden projectmatige aangepakt.
- Klachten en vragen worden zoveel mogelijk opgepakt door ROVA.
- Binnen ROVA verband wordt voorzien in mogelijkheden om projecten gezamenlijk op te pakken, zoals bijvoorbeeld het Mooi Schoon programma.
- Het uitvoeren van het afvalstoffen/grondstoffenbeleid heeft geen gevolgen voor de organisatie of huidige capaciteit.

3.7 Omgevingsvisie

Tekst raadsakkoord

Wij willen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties werken aan de voorbereiding van de omgevingsvisie en de omgevingsplannen. Samen willen wij integrale keuzes maken over de inrichting van de fysieke leefomgeving. Dit doen we door inwoners meer en beter te betrekken bij ingrepen in de omgeving en het stimuleren en faciliteren van initiatieven vanuit de samenleving. Daarbij gaan wij uit van de ja-mits-houding. Dat betekent dat wij niet meer denken in onmogelijkheden, maar in mogelijkheden.

Wij willen de ruimte die de Omgevingswet biedt optimaal benutten voor maatwerk, ruimte voor variëteit en maatschappelijk initiatief. Bij vermindering en vereenvoudiging van regels geven wij de inwoners vertrouwen en zijn wij bereid tot 'loslaten' en aansluiting te zoeken bij maatschappelijke initiatieven.

Wij bevorderen de samenhang in beleid, besluitvorming en regelgeving.

De omgevingsvisie zal uiteindelijk de in 2017 vastgestelde Structuurvisie met een toekomstbeeld naar 2025 vervangen, waarbij we ten aanzien van sommige onderwerpen veel verder willen kijken

dan slechts een periode van tien jaar vooruit.

Wat willen wij bereiken?

- Per 1 januari 2021 beleids- en procesmatig klaar zijn voor de invoering van de Omgevingswet.
- De doelen van de Omgevingswet ook op lokaal niveau realiseren. Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, gericht op het in onderlinge samenhang a) bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit en b) doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke functies. Verbeterdoelen zijn onder meer: a) het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht; b) het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving; c) het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving; en d) het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.
- Conform het overgangsrecht bij de Omgevingswet toewerken naar een tijdige vaststelling van een Omgevingsvisie en een (volwaardig) Omgevingsplan.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Voortzetting van het project 'Voorbereiding invoering Omgevingswet'.
- Binnen dit project wordt langs de volgende lijnen gewerkt: (1) Anders werken (participatief en integraal, van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits'), (2) Beleid en regels (toewerken naar omgevingsvisie en omgevingsplan), (3) Werkprocessen (verbeteren dienstverlening, inregelen nieuwe werkwijzen), (4) Digitalisering (aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet).
- De gemeente moet uiterlijk 31 december 2023 beschikken over een Omgevingsvisie. Voorbereidingen hiervoor worden in de lopende raadsperiode gestart (2021, 2022).
- Uiterlijk 31 december 2028 dient de gemeente te beschikken over een volwaardig (Omgevingswet-proof) Omgevingsplan. Hier wordt stapsgewijs naar toegewerkt.
- In 2019 wordt gestart met het omgevingsplan dorpen en buurtschappen. Met dit plan worden eerste stappen gezet in het toewerken naar een volwaardig omgevingsplan. De focus in het traject ligt op het op orde brengen van eigen beleid en regelgeving (actualiseren, integreren, standaardiseren) ter voorbereiding op het nieuwe ruimtelijke instrumentarium. Ook ruimte in en vereenvoudiging van regels is in dit traject een belangrijk aandachtspunt. Een participatietraject maakt deel uit van het proces om te komen tot een nota van uitgangspunten (eerste fase) en een omgevingsplan (tweede fase).
- Een verdere digitalisering en verbetering van de eigen informatiehuishouding en werkprocessen is randvoorwaardelijk voor realisatie van de doelen van de Omgevingswet. Een tijdige aansluiting (per 1 januari 2021) op het Digitaal Stelsel Omgevingswet is hierin het ijkpunt.

Wat mag het kosten?

- Voor het ramen van de kosten voor de invoering van de Omgevingswet wordt gebruik gemaakt van het Financieel Dialoogmodel Omgevingswet van de VNG. Alle kosten in de nu gemaakte raming zijn indicatief en erg onzeker. We zijn afhankelijk van landelijke ontwikkelingen (o.a. digitaal stelsel) die nog onvoldoende houvast bieden. Ook is de implementatie van de wet een zoektocht die vooraf moeilijk in te kaderen is. Naarmate we verder komen in de voorbereiding zullen kostenposten meer concreet worden. Zeker is dat er relatief hoge kosten zijn gemoeid met de implementatie van de Omgevingswet.
- Het VNG-model maakt een onderscheid in incidentele en structurele kosten. Gezien de omvang van de geraamde kostenposten is er voor gekozen om ook de incidentele kosten (waar mogelijk) structureel te maken in kleinere bedragen. De huidige raming ziet er dan als volgt uit:

	2019	2020	2021	2022	2023
Omgevingsvisie, omgevingsplan		-66.000	-66.000	-66.000	-66.000
Dienstverlening en bedrijfsarchitectuur		-87.192	-87.192	-87.192	-87.192
Informatiearchitectuur		-52.000	-52.000	-52.000	-52.000
Relatie – en stakeholdermanagement		-7.700	-7.700	-7.700	-7.700
Totaal structureel		-212.892	-212.892	-212.892	-212.892
Programmamanager (incidenteel)		-75.950	-75.950		
Beschikbaar incidenteel	368.449		20.000	20.000	20.000
Beschikbaar structureel	8.300	8.300	7.200	7.200	7.200
Per saldo benodigd		-280.542	-261.642	-185.692	-185.692

Toelichting:

- De kosten voor het maken van een omgevingsvisie en een omgevingsplan worden geraamd op ca. € 520.000 tot en met 2028. Dit is inclusief de kosten die in 2019 worden gemaakt voor de werkzaamheden voor het omgevingsplan dorpen en buurtschappen. Voor 2019 is budget beschikbaar.
- De kosten voor dienstverlening en bedrijfsarchitectuur hangen o.a. samen met het aanpassen van werkprocessen, het optimaliseren van de dienstverlening, scholing en cultuurverandering.
- De Omgevingswet grijpt stevig in op de informatiearchitectuur. We zijn verplicht om aan te sluiten op het per 1-1-2021 gereed zijnde Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Dit stelsel heeft een grote impact op de eigen informatiehuishouding (werkprocessen, gegevens en software) en brengt werk en kosten met zich mee. Ook dragen gemeenten vanaf 2021 via het gemeentefonds structureel bij aan het onderhoud van het DSO. In de voorbereiding op het DSO werken we samen met Raalte en Deventer, werkzaamheden en kosten krijgen ook een plek in het nieuwe domeinplan bij de I-visie. In 2019 komt er meer duidelijkheid over de benodigde softwareaanpassingen. Om op tijd op het DSO aan te kunnen sluiten, moet in 2019 ook worden gestart met de aanbesteding. Vooralsnog is hiervoor geen budget gereserveerd.
- De kosten voor relatie- en stakeholdermanagement zijn gericht op aanpassingen in de website en het ontwikkelen van voorlichtingsmateriaal, waarmee inwoners en ondernemers worden geïnformeerd over aangepaste werkwijzen.
- Er is ca € 368.000 beschikbaar voor de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet. Hiervan worden de kosten in 2019 gedekt. Een eventueel resterend bedrag kan worden ingezet voor de periode erna, dan wel voor de dekking van nog niet voorziene kosten (bijv. aanbesteding software).
- Er is in de begroting een structureel budget gereserveerd voor de actualisatie van bestemmingsplannen. Dit budget kan deels vanaf 2021 worden ingezet voor het omgevingsplan.
- Benadrukt wordt dat de kosten erg onzeker zijn. De raming zal jaarlijks worden bijgesteld. Gelet op alle onzekerheden kunnen kosten in de praktijk hoger zijn dan nu geraamd.

Planning

- Het project 'Voorbereiding invoering Omgevingswet' loopt door tot aan de invoering van de Omgevingswet in 2021. In 2021 wordt bekeken of een verdere voortzetting van de projectmatige werkzaamheden nodig is.
- In 2019 wordt gestart met de nota van uitgangspunten voor het omgevingsplan dorpen en buurtschappen. Het omgevingsplan dorpen en buurtschappen zal naar verwachting in 2021 worden vastgesteld. In de daaropvolgende jaren wordt stapsgewijs verder gewerkt aan het omgevingsplan

(buitengebied, verdere verfijning). Uiterlijk 31 december 2028 moet de gemeente beschikken over een volwaardig omgevingsplan.

- In 2019 en 2020 worden de benodigde voorbereidingen voor aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet gedaan.
- Uiterlijk 31 december 2023 moet de gemeente beschikken over een omgevingsvisie. De visie is vormvrij, de zwaarte van het traject is afhankelijk van de eigen ambitie. Geadviseerd wordt rekening te houden met een doorlooptijd van 2/2,5 jaar. Hiermee zou in 2021 of 2022 gestart moeten worden met het visietraject.

Aanpak/Bedrijfsvoering

- De voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet kent een programmatisch karakter. De afzonderlijke onderdelen (werkprocessen, digitalisering, omgevingsplan, omgevingsvisie) worden projectmatig opgepakt.
- Programma/projectmanagement vanuit team PMA, op afzonderlijke onderdelen mogelijk vanuit team Leefomgeving.
- Het eigenaarschap van veel van de onderwerpen ligt bij team Leefomgeving, maar gezien de reikwijdte van de Omgevingswet raakt de ontwikkeling meerdere teams in de organisatie.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

- De impact van de ontwikkeling op de organisatie is buitengewoon groot. Verandering in inhoud, informatiebeheer en –ontsluiting, werkwijze, houding en gedrag vragen niet alleen in kwantitatieve zin maar ook in kwalitatieve zin veel van de betrokken teams en medewerkers.

3.8 Naar vitaal platteland

Tekst raadsakkoord

Er komen de komende tientallen jaren grote structurele veranderingsopgaven bij elkaar in het landelijke gebied. Dat vraagt om een integrale, gebiedsgerichte benadering, waarbij opgaven voor landbouw, natuur, kwaliteit van de leefomgeving, milieu, water en klimaat (nog) meer hand in hand gaan en in samenhang met elkaar worden opgepakt. Een stevige opgave waar actoren gezamenlijk voor staan. Van belang daarbij zijn:

- Gezonde ecosystemen, die zorgen dat we duurzaam kunnen leven in ons dichtbevolkte land. Ook gezien alle uitdagingen die op ons afkomen als gevolg van de klimaatveranderingen.
- Waardevolle natuur en landelijk gebied, waar we van kunnen genieten, wat een belangrijk deel van onze identiteit vormt, die bijdraagt aan een goed economisch vestigingsklimaat en een veilige en gezonde leefomgeving.

Vanwege deze opgaven vinden wij dat er in deze raadsperiode een integrale visie voor het buitengebied dient te komen, die anticipeert op de doelstellingen van de Omgevingswet.

De uitdaging is er voor te zorgen dat de opgaven op het gebied van landbouw, natuur en landschap, ecologie, water, energie en behoud van landgoederen worden ingezet om de diversiteit van dit groot- en kleinschalige landschap te versterken en de plattelandseconomie te bevorderen. Dat vraagt om ruimte voor experimenten en mogelijkheden voor het verruimen van bestaande functies. Wij willen landschapselementen die zo kenmerkend zijn voor het Sallandse landschap beschermen en versterken. Deze opgaven voeren wij samen met alle betrokken partijen uit.

De basis voor de kwaliteit van het Sallandse platteland is een toekomstbestendige landbouw. Daaraan willen we ruimte en mogelijkheden bieden. Naast duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit zijn economische vitaliteit, volksgezondheid en sociale kwaliteit daarbij belangrijke uitgangspunten. Uitbreiding van grootschalige niet grondgebonden landbouw wordt alleen gefaciliteerd als er sprake is van een innovatieve, duurzame aanpak die past binnen Maatschappelijk Verantwoord

Ondernemen (MVO), met extra aandacht voor het aspect van volksgezondheid en beperking overlast voor de omgeving. Bij grootschalige uitbreidingen is het advies van de GGD van groot belang.

In de integrale visie op het buitengebied zijn de verduurzaming van de landbouw, het vraagstuk van energieopwekking in het buitengebied, de sanering van asbest, herbestemming vrijkomende agrarische gebouwen belangrijke aandachtspunten.

Wat willen wij bereiken?

- We benutten in de komende periode initiatieven vanuit de samenleving om, op de langere termijn, te komen tot een integrale omgevingsvisie. Een voorbeeld hierin is het project van de Sallanddeal-partners dat zich richt op ontwikkelingen in het buitengebied. De informatie die in dit traject wordt opgehaald, kan als input dienen voor een later op te stellen integrale omgevingsvisie.

Context

- We zijn bezig met de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet. Bij de inwerkingtreding van deze wet moeten we in ieder geval in staat zijn om omgevingsvergunningen te verlenen, het (van rechtswege verkregen) omgevingsplan te wijzigen en moeten we zijn aangesloten op het digitale stelsel Omgevingswet. De prioriteit in het voorbereidingstraject ligt de komende twee jaar daarom bij het op orde brengen van eigen beleid en regelgeving, bij het aanpassen van het vergunningproces en bij het aansluiten op het digitale stelsel Omgevingswet. Ook de benodigde cultuuromslag heeft aandacht.
- Met het opstellen van het omgevingsplan voor de dorpen en buurtschappen brengen we de basis op orde. Het traject heeft een vrij technisch karakter (omzetten van oude naar nieuwe regels), maar draagt ook bij aan de gewenste cultuuromslag en aan kennisopbouw op een meer uitvoerend niveau (belangrijk voor de vergunningverlening per 2021). Het traject is randvoorwaardelijk voor een tijdige voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet
- De komende jaren wordt, op basis van een uitvoeringsprogramma, uitvoering gegeven aan de in 2017 vastgestelde structuurvisie. Belangrijk aspect van deze visie is de uitnodiging aan inwoners, ondernemers en organisaties om hieraan bij te dragen. Samenwerking is genoemd als sleutelwoord.
- De partners in de Sallanddeal (LTO Salland, Stichting IJssellandschap, Pachtvereniging, Stichting Kostbaar Salland, Landschap Overijssel, Waterschap Drents-Overijsselse Delta, provincie Overijssel en de gemeenten Deventer en Raalte) gaan aan de slag met een visie voor het platteland. Hierbij wordt de samenwerking gezocht met de provincie, het waterschap en de Sallandse gemeenten.
- De ambtelijke organisatie is, gelet op de benodigde capaciteit en middelen, beperkt in het oppakken van omvangrijke trajecten. Gelet op het belang van een 'basis op orde' wordt de komende tijd prioriteit gegeven aan het omgevingsplantraject en overige (meer technische) aanpassingen in de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet. Ook de uitvoering van de structuurvisie vraagt om voldoende capaciteit. Zonder inzet van veel extra middelen is het voor de organisatie niet doenbaar om hier een intensief visie-traject naast te doen.
- Ingevolge de Omgevingswet moet de gemeente uiterlijk 31 december 2023 beschikken over een gebiedsdekkende omgevingsvisie.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We staan achter de wens van de raad om te komen tot een integrale visie op het buitengebied. Om hier op zorgvuldige wijze uitvoering aan te kunnen geven, kiezen we voor een langere termijnplanning. Dit geeft ons meer mogelijkheden om voldoende capaciteit in te zetten. In de aanloopperiode worden lopende en nieuwe initiatieven en trajecten benut om input te verzamelen en alvast stappen te zetten, bijvoorbeeld in de samenwerking met partners. Voor de korte termijn geeft het bestaande instrumentarium (KGO beleid, VAB beleid) voldoende ruimte om initiatieven in het buitengebied te faciliteren.

- We sluiten ons aan bij het visietraject van Sallanddeal en gaan de samenwerking aan. Hiermee geven we ruimte aan bewegingen in de samenleving. Het traject kan dienen als opmaat in of bouwsteen voor een integrale omgevingsvisie. Het verloop van het traject en de uiteindelijke opbrengsten zijn (nu) onzeker. Het traject biedt echter kansen met het oog op participatie en een gedeelde inzet van kennis, capaciteit en middelen.
- Gaandeweg zal blijken wat nodig is om tot een integrale visie te komen. In inhoud, in verbindingen en in participatie.
- Afhankelijk van ontwikkelingen wordt bekeken of een afzonderlijke visie voor het buitengebied wordt opgesteld of dat wordt toegewerkt naar een gebiedsdekkende omgevingsvisie.

Wat mag het kosten?

- De partners in de Sallanddeal hebben vooralsnog een bedrag van € 150.000 geraamd voor het visietraject en eventuele pilots. Hiervan moet een deel worden ingebracht door de deelnemende gemeenten. Om deze bijdrage te kunnen doen en enig handgeld over te houden is een bedrag van € 10.000 voor het jaar 2019 en voor 2020 nodig.
- Naast het Sallanddeal-traject zijn er verschillende andere trajecten in het buitengebied die om voldoende ambtelijke inzet vragen. Om tegemoet te kunnen komen aan de wens van de gemeenteraad en initiatieven in het buitengebied te kunnen faciliteren en benutten is extra capaciteit nodig. Deze kan worden geleverd door uitbreiding van de capaciteit van de medewerker SallandDeal voor 4 uur extra per week. De hiermee gemoeide kosten bedragen € 7.700.

Planning

- Het traject van Sallanddeal start in 2019. Afronding wordt verwacht in 2020.

Aanpak/Bedrijfsvoering

- Aansluiten bij het traject van Sallanddeal vraagt om een verbinder tussen gemeente en partnerorganisaties en mogelijk tussen organisaties onderling. Bekeken wordt nog hoe deze rol het beste kan worden ingevuld. Intern moet er ruimte zijn om inhoudelijk bij te dragen. Het traject raakt met name de teams Leefomgeving, BOR, Maatschappelijke Ontwikkelingen en PMA. Eigenaarschap ligt bij het team Leefomgeving.
- Er wordt een startnotitie/procesvoorstel opgesteld voor het Sallanddeal traject. Afhankelijk van de voortgang in het traject wordt op enig moment toegewerkt naar een voortgangs- of eindrapportage met daarin aanbevelingen voor vervolgstappen richting een omgevingsvisie. Deze aanpak zal nog met de raad worden doorgesproken.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

- De impact op de organisatie is groot. Het betreft een complex en onzeker traject met veel betrokken partijen en verschillende interne (politieke) en externe belangen. Afhankelijk van de reikwijdte van het Sallanddeal traject is capaciteit en inhoudelijke expertise nodig. Er is goede sturing nodig op het proces. Voorkomen moet worden dat het traject te groot en ongrijpbaar wordt.

3.9 Lokale economie

Tekst raadsakkoord

Bedrijvigheid en ondernemerschap zorgen voor banen, welvaart, welzijn en dragen bij aan de vitaliteit van de kernen. Lokale ondernemers zijn vaak bereid lokale initiatieven te ondersteunen. Het onderhouden van een goede relatie van de gemeente met het bedrijfsleven en de ondernemers onderling is een voorwaarde voor een goed ondernemersklimaat. Het is van belang dat de gemeente participeert in de in onze gemeente bestaande ondernemersnetwerken. Het behoud van een aantrekkelijk en zo compact mogelijk winkelcentrum in de kernen Olst en Wijhe is van belang voor de vitaliteit van de kernen en zorgt ook voor werkgelegenheid.

Wat willen wij bereiken?

- Met de structureel gemaakte extra inzet van de medewerker Economie kunnen we meer dan voorheen investeren op goede contacten met onze lokale ondernemers. Het is voor ons belangrijk om te weten wat er bij hen leeft, hoe wij daar op kunnen aansluiten en op welke manier hun ondernemerschap een bijdrage kan leveren aan gemeentelijke doelen.
- We continueren ons beleid dat in de detailhandelsvisie is geformuleerd.
- We verstevigen onze samenwerking in de Regio Zwolle. Daarbij zetten we meer in op het concretiseren van de kansen die deze samenwerking voor onze lokale ondernemers, maatschappelijke partners en inwoners biedt.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Continuering van de uitvoering van de detailhandelsvisie waarbij we de uitwerking van de speerpunten, die samen met de ondernemersverenigingen en centrummanagers benoemd zijn, onze prioriteit hebben.
- We maken gebruik van de provinciale subsidieregelingen om te investeren in de versterking van het kernwinkelgebied.
- We intensiveren onze bedrijfsbezoeken.
- We nemen een besluit over de verhoging van de inwonersbijdrage die de Regio Zwolle vraagt voor de versterking van de samenwerking in deze regio.

Wat mag het kosten?

- De verhoging van de inwonersbijdrage voor de Regio Zwolle betekent voor ons vanaf 2020 een extra budget van € 31.500 per jaar (verhoging van de bijdrage van € 1 (raming 2020) naar € 2,75 per inwoner; in 2018 en 2019 bedroeg de bijdrage € 1,23 per inwoner). Het extra budget zorgt er voor dat er meer financiële ruimte is voor ontwikkeling en innovatie op gebied van economie en bereikbaarheid in de regio Zwolle, waarvan onze bedrijven en samenleving kunnen profiteren.

Planning

- Geen aanpassing van de huidige planning.
- Een besluit over de verhoging van de inwonersbijdrage voor de Regio Zwolle moet in het voorjaar van 2019 genomen worden, en afgewogen bij Kadernota en begroting.

Aanpak/Bedrijfsvoering

- Onze lokale ondernemers kunnen een bijdrage leveren aan gemeentelijke doelstellingen op andere beleidsterreinen. Het eerste contact kan via de medewerker Economie gelegd worden. Specifieke vragen worden doorgeleid aan het desbetreffende team.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

- Zie aanpak/uitvoering.

3.10 Vrijtijdseconomie

Tekst raadsakkoord

Recreatie en toerisme zijn in de Structuurvisie Olst-Wijhe benoemd als belangrijke dragers van onze lokale economie. In onze gemeente zijn kansen om de vrijetijdseconomie, passend bij de aard en de schaal van Olst-Wijhe, te stimuleren. Wij stimuleren het toegankelijk en beleefbaar maken van de IJsselzone en het ontwikkelen van het IJselfront Olst-Wijhe.

Wij ondersteunen initiatieven om Olst-Wijhe met vrijetijdseconomie beter op de kaart te zetten. Daarbij past ook het ondersteunen van de ontwikkeling van de IJsselzone als cultuurhistorisch erfgoed.

Wat willen wij bereiken?

- We continueren ons beleid in de huidige nota Recreatie, Toerisme en Cultuur 2015-2020. In 2019 wordt deze nota geëvalueerd en een nieuwe nota voor de periode daarna voorbereid. Het toegankelijk en beleefbaar maken van de IJsselzone en het ontwikkelen van het IJsselfront Olst-Wijhe zijn al belangrijke speerpunten in deze nota.
- We zetten ons aanjaagbudget Recreatie, Toerisme en Cultuur in om initiatieven vanuit onze samenleving om de vrijetijdseconomie in onze gemeente te versterken. Deze sector is een belangrijke drager en aanjager van de lokale economie.
- Programma versterking IJsselzone. We stimuleren de samenwerking tussen organisaties en ondernemers op het brede terrein van recreatie, toerisme en cultuur via het Platform Vrijetijdseconomie.
- We willen de kansen die de IJsselzone ons biedt om Olst-Wijhe beter op de kaart te zetten verder versterken. Samen met de stichting IJsselzone en de stichting IJsselzone ontwikkelen we een programma met dit doel.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Evaluatie van de huidige nota Recreatie, Toerisme en Cultuur 2015-2020 en het opstellen van een nieuwe nota.
- Het ontwikkelen en uitvoeren van een programma Versterking IJsselzone.
- Continueren en faciliteren van het platform Vrijetijdseconomie.
- Samen met Salland Marketing sterker profileren en inzetten van het merk "Salland" (Slinger van Salland; strategische visie van de Sallandse gemeenten en Salland Marketing).
- Faciliteren van initiatieven om de IJsselzone beleefbaar te maken.

Wat mag het kosten?

- Mogelijk vraagt het ontwikkelen en het uitvoeren van het programma Versterking IJsselzone om extra middelen. We verwachten dat we in het voorjaar van 2019 hierover meer helderheid hebben.
- Nieuwe ontwikkelingen om de IJsselzone toegankelijk en beleefbaar te maken kunnen om extra middelen vragen. Dit laten we afhangen van eventuele initiatieven van derden en daar hebben we nog geen zicht op.

Planning

- Het gaat om continuering van al ingezette activiteiten.
- Evaluatie van de huidige nota en totstandkoming van de nieuwe nota Recreatie, Toerisme en Cultuur is gepland in 2019.

Aanpak/Bedrijfsvoering

- Voorlopig vraagt dit geen extra capaciteit. Eventuele initiatieven van derden kunnen wel om extra inzet gaan vragen.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

- Nihil.

3.11 Leefbaarheid

Tekst raadsakkoord leefbaarheid in relatie tot veiligheid

Leefbaarheid vormt vaak het voorportaal van veiligheid. Problemen die in het kader van de leefbaarheid niet worden opgepakt (als vuile straten, hondenpoep, slecht onderhoud openbaar groen, slechte openbare verlichting, geluids- en stankhinder) kunnen zich uiten in verslechtering van de leefomgeving en uiteindelijk leiden tot (subjectieve) onveiligheid. Voorkomen van verpaupering is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de inwoner zelf. Door samenwerking van alle betrokkenen kan de leefbaarheid in buurten en straten versterkt worden. Ook is het van belang dat de belangrijkste punten van ontevredenheid uit de uitkomsten van de periodiek gehouden Burgerpeiling tot verbetering leiden.

Tekst raadsakkoord in relatie tot de leefomgeving

De leefkwaliteit van kernen en buurtschappen is van groot belang voor het welbevinden van de inwoners. Dit geldt ook voor de directe woonomgeving. Wij vinden het belangrijk dat inwoners zich verantwoordelijk voelen voor de directe woonomgeving. Daarbij hoort dat zij actief betrokken worden bij de plannen voor de openbare ruimte. Als groepen inwoners bijvoorbeeld taken in onderhoud van openbare ruimte willen overnemen, staat de gemeente daar in principe welwillend tegen over. Wij onderzoeken of hiervoor en zo ja, welke budgetten ingezet kunnen worden. Uitgangspunt is dat de inwoners zelf het initiatief nemen. Wij stimuleren het gebruik van het bestaande leefbaarheidsbudget voor de ondersteuning van particuliere initiatieven.

Wat willen wij bereiken?

- De kwaliteit van de openbare ruimte heeft een sterke relatie met en is voorwaarden-scheppend voor de leefbaarheid in de wijken. Vitaliteit, leefbaarheid en sociale samenhang zijn in de eerste plaats het resultaat van de manier, waarop we elke dag met elkaar samenleven. De gemeente moet daarbij een betrouwbare bondgenoot zijn. Een grote betrokkenheid van onze inwoners bij de inrichting en het onderhoud van hun leefomgeving is een belangrijke succesfactor als het gaat om de tevredenheid die zij ervaren over de buurt of dorp waarin zij wonen. Met grote regelmaat nemen onze inwoners het initiatief om de kwaliteit van hun leefomgeving te verbeteren.
- Goede initiatieven willen we de ruimte geven en waar nodig faciliteren. Kwetsbare groepen blijven we ondersteunen. En tegen overlast, criminaliteit en verloedering treden we op. De openbare ruimte is het visitekaartje van de gemeente Olst-Wijhe.
- Soms zien wij buurten en straten waarin deze betrokkenheid minder is, de kwaliteit van de leefomgeving onder druk staat en verpaupering dreigt. In die buurten en straten stellen wij een integrale, gebiedsgerichte aanpak voor die gericht is op het vergroten van de betrokkenheid van inwoners en waarbij ingezet wordt op samenhang van verschillende fysieke en sociale aspecten.
- We hebben oog voor ergernissen van inwoners in de openbare ruimte. Meldingen over klachten worden snel en adequaat opgepakt. Hondenpoep is in een aantal wijken ergernis nummer 1 voor veel mensen. Wij gaan ervan uit dat inwoners eigen verantwoordelijkheid nemen of elkaar daarop aan kunnen spreken. Dat blijkt in de praktijk lastig. We worden regelmatig gevraagd om hierin meer te gaan doen. Naast handhaving (inzet van de BOA's) willen we vooral in gaan zetten op het ondersteunen van initiatieven van (groepen) inwoners en bewustwording. Het initiatief van de Matzerschool in Wijhe om stoeptegels te leggen met daarop kindertekeningen die aandacht vragen voor de overlast door hondenpoep is daar een goed voorbeeld van.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De gemeente is verantwoordelijk voor de ontwikkeling, het ontwerp, het onderhoud en de regulering en handhaving van de openbare ruimte. Op dit gebied willen we samenwerken met de inwoners, organisaties en bedrijven in de gemeente. Daarbij doen we een actief beroep op de initiatieven en het 'noaberschap' in de samenleving zelf.
- We hebben eind 2016 het IBOR plan opgesteld. Vanaf 2019 gaan we het onderhoud van de infrastructuur en openbare ruimte op scenario 'voldoende' onderhouden.

- We willen de samenwerking met inwoners verbeteren en het beheer/onderhoud(sniveau) van de openbare ruimte en de sociale component meer met elkaar verbinden. Daarvoor gaan we in de komende periode onder andere aan de slag met:
 - Programma van Eisen voor de inrichting van infrastructuur en openbare ruimte:
Het doel is om uitgangspunten eenduidig en helder te krijgen voor alle betrokkenen en gebruikers van de openbare ruimte. Hiermee wordt de beheersbaarheid sterk verbeterd en wordt de inrichting van de openbare ruimte eenduidiger.
 - Kwaliteitsmonitor van de openbare ruimte:
Op basis van deze monitoring kunnen we scherper en gebiedsgericht bepalen welke acties ondernomen moeten worden om het juiste kwaliteitsniveau te behalen. Op basis van deze rapportages wordt aangegeven wat het handelingsperspectief is om in te grijpen wanneer de kwaliteit niet conform IBOR-niveau is of om het gehaalde niveau te handhaven. Hierdoor werken we proactief aan de goede leefbaarheid in onze gemeente.
 - Burgerparticipatie bij het onderhoud van de openbare ruimte:
Op basis van de pilot in Den Nul en ervaringen van andere gemeenten wordt uitgewerkt op welke wijze delen van het beheer van de openbare ruimte door burgers kunnen worden overgenomen. Dit voorstel wordt gemaakt in de lijn met het raadsakkoord en wordt met de Plaatselijke Belangen (PB's) gedeeld. Het is mogelijk dat op initiatief van de PB's daarna uitbreiding van overname van beheer en onderhoud in delen van Olst-Wijhe door inwoners plaatsvindt.
Inwoners worden door initiatieven van buurtgenoten getriggerd om mee te helpen en mee te werken, waardoor deze vorm van burgerparticipatie een positieve invloed op de sociale cohesie binnen de wijk of kern heeft.
- Evaluatie van de pilot 'Leefbare buurten en wijken' (integrale en gebiedsgerichte samenwerking tussen politie, maatschappelijk werk, welzijn, woningcorporatie en gemeente) en op basis daarvan vervolgstappen bepalen. Wij gaan starten met een pilot in Broekslag.
- Ondersteunen en faciliteren van Plaatselijk Belangen / bewonersgroepen die aan de slag willen met het opstellen en uitvoeren van een dorpsagenda c.q. dorpsvisie.
- Aanpak overlast hondenpoep vaststellen.

Wat mag het kosten?

- De pilot 'Leefbare buurten en wijken' wordt nu nog op kleine schaal en binnen de reguliere taken van de verschillende betrokken organisaties uitgevoerd. Op voorhand gaan we er niet vanuit dat dit om extra budget vraagt. Naar aanleiding van de evaluatie zouden we tot een andere conclusie kunnen komen. Indien dit het geval is, wordt dit meegewogen in de te nemen vervolgstappen.
- Voor het ondersteunen en faciliteren van Plaatselijk Belangen / bewonersgroepen die aan de slag willen met het opstellen en uitvoeren van een dorpsagenda c.q. dorpsvisie is, aanvullend op het leefbaarheidsbudget dat activiteiten subsidieert, een uitvoeringsbudget van € 5.000 per jaar nodig. Dit budget is bedoeld voor het faciliteren van PB's. Inhoudelijke activiteiten zullen betaald moeten worden uit het leefbaarheidsbudget, dat in de begroting is opgenomen.
- De aanpak overlast hondenpoep vraagt om een extra budget van € 2.500 per jaar. Met dit budget kunnen we initiatieven van inwoners ondersteunen en activiteiten in het kader van bewustwording bekostigen. Wanneer er een substantieel aantal afvalbakken op drukke hondenuitlaatroutes bijgeplaatst moeten worden, dan zal een extra budget nodig zijn.
- De meeste werkzaamheden in het onderhoud van de openbare ruimte worden uitgevoerd vanuit de budgetten voor IBOR, die door de raad beschikbaar zijn gesteld.

Planning

Met de pilot 'Leefbare buurten en wijken' zijn we al gestart, met de (hernieuwde) aanpak overlast hondenpoep willen wij ook starten.

Daar waar we initiatieven van Plaatselijk Belangen / bewonersgroepen ondersteunen en faciliteren is de planning afhankelijk van de initiatiefnemers.

Aanpak/Bedrijfsvoering

Een gebiedsgerichte aanpak of ondersteuning van initiatieven van anderen vraagt om een andere focus binnen onze organisatie, bijvoorbeeld door het inzetten van gebiedsgerichte projectleiders.

Bij de uitwerking van een plan van aanpak over doorontwikkeling van het team Beheer Openbare Ruimte (BOR) willen we ook de werkzaamheden van Sallcon meenemen om zo vooral het goede van de werkwijze en inzet van mensen vanuit Sallcon te behouden en te kijken welke werkzaamheden dan anders georganiseerd en ingericht worden.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

Zie aanpak/bedrijfsvoering.

3.12 Mobiliteit

Tekst raadsakkoord

Eén van de speerpunten in de Structuurvisie Olst-Wijhe is: evenwicht in leefbaarheid, bereikbaarheid en mobiliteit.

Bereikbaarheid en mobiliteit is voor onze gemeente van groot belang. Woon-werkverkeer en recreanten en toeristen maken gebruik van ons wegennet om aan te sluiten op het regionale en landelijke wegennet.

Een aantrekkelijk en veilig fietswegennet dat (elektrisch) fietsen stimuleert en veilig maakt, is van groot belang. Daar waar zich knelpunten voordoen voor veilige en snelle fietsroutes, wordt naar oplossingen gezocht.

Specifieke aandacht verdient de verkeersproblematiek Olst. Het verbeteren van de (verkeers)veiligheid in de kern Olst heeft prioriteit. Wij werken aan plannen voor het scheiden van langzaam verkeer van gemotoriseerd verkeer en het spreiden van langzaam verkeer, zoals aangekondigd in de Structuurvisie Olst-Wijhe.

In deze raadsperiode nemen wij een besluit over de uitvoering van concrete maatregelen.

De kruising Rijksstraatweg/Afslag Herxen wordt door een aantal inwoners als verkeersonveilig ervaren. Wij hebben de intentie om in samenwerking met de provincie Overijssel de kruising verkeersveiliger te maken voor alle verkeer.

Het inrichten van een vraaggestuurd openbaar vervoerssysteem vinden wij van groot belang voor de bereikbaarheid en de mobiliteit in onze gemeente en de bereikbaarheid van de kleine kernen.

Wat willen wij bereiken?

- Het college streeft verdere uitwerking van ingezet beleid na als het gaat om de verkeersproblematiek:
 - Fietsnetwerk en scheiden en spreiden: lopend beleid wordt uitgevoerd mede op basis van de besluitvorming in de raad (o.a. verkeersproblematiek Olst). Waar nodig wordt geïntensiveerd op oplossen van aandachtspunten. Vanuit het project veilige fietsroute dat met scholieren Capellenborg is opgepakt blijkt bijvoorbeeld dat een aandachtspunt qua veiligheid bij Den Nul ligt. Fietsers moeten daar een drukke weg oversteken met weinig opstelruimte. Hier liggen kansen om mee op te trekken bij gepland onderhoud of reconstructie van de provincie Overijssel.
 - De problematiek van de kruising Rijksstraatweg/Herxen willen we niet los zien van andere knelpunten op de Rijkstraatweg tussen Olst-Herxen. Er zijn meerdere knelpunten: aansluiting Veerweg, Den Nul, Brabantse Wagen, Herxen. Het is gewenst hiervoor een planmatige aanpak te kiezen, ook in relatie tot meekoppelkansen.

- Voor wat betreft het inrichten van een vraaggestuurd openbaar vervoersysteem willen we vooral faciliteren en meedenken bij initiatieven vanuit bedrijven en inwoners. Hier heeft de provincie een grote rol in.

Wat gaan we daarvoor doen?

- In deze raadsperiode nemen we een besluit over de uitvoering van concrete maatregelen en daar waar mogelijk worden deze in voorbereiding en uitvoering gebracht.
- Wij stellen een lijst op van knelpunten N337/Rijksstraatweg als lobbyagenda voor de provincie. Daarna wordt de strategie bepaald wie met welke boodschap op pad gaat. Voorbereiding kost tijd. Uitvoering vanwege cofinanciering geld.
- Voor wat betreft de kruising Herxen is een overleg met PB Herxen op zijn plaats om cofinanciering te onderzoeken en de planmatige aanpak te benadrukken.
- In het MeerJaren Onderhoud Programma worden projecten ten aanzien van mobiliteit (welke hier genoemd zijn) opgenomen en vormen zo een belangrijk aandachtspunt voor meekoppelkansen en bijdragen vanuit andere instanties (o.a. provincie, waterschap, projectgeld of subsidie)

Wat mag het kosten?

Voorbereiding van maatregelen bij trajecten met meerdere stakeholders kost tijd. Uitvoering, vanwege cofinanciering, geld. In het MJOP worden deze projecten zo veel als mogelijk meegenomen, waarna een voorstel volgt over de af te wegen kosten en bijdrage door de gemeente. In de financiële paragraaf is hiervoor een Pm post opgenomen. Daar waar geen meekoppelkansen aanwezig zijn worden specifieke projectvoorstellen gedaan.

Aanpak/Bedrijfsvoering

- Opstellen lijst knelpunten N337 als lobbyagenda voor de provincie, ook met het oog op de vorming van een nieuw college van GS. Daarna zullen wij de strategie bepalen wie met welke boodschap op pad gaat. Voorbereiding kost tijd. Uitvoering vanwege cofinanciering geld.
- Voor wat betreft de kruising Herxen is een overleg met PB Herxen op zijn plaats om cofinanciering te onderzoeken en de planmatige aanpak te benadrukken.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

- Het MJOP neemt een nadrukkelijke plaats in binnen de organisatie. Dat heeft voordelen om zo integraal en wijkgericht na te denken over uit te voeren maatregelen en relatie aan te brengen met leefbaarheid, duurzaamheid, klimaatadaptatie, etc. Dit vergt echter wel een andere manier van werken waar de organisatie aan zal moeten wennen.
- Om het MJOP ten aanzien van meekoppelkansen niet alleen te laten slagen op het gebied van werk met werk maken maar juist ook in kansen voor cofinanciering en subsidieverlening is het noodzakelijk dat er capaciteit en competenties binnen de organisatie (spilfunctie) aanwezig is om alle (mogelijke) stakeholders te kunnen benaderen. Dit heeft een relatie met de Strategische Personeelsplanning.

3.13 Vliegveld Lelystad

Tekst raadsakkoord

Wij maken ons zorgen over de effecten die de uitbreiding van vliegveld Lelystad op het milieu, het leef klimaat en de gezondheid van onze inwoners kan hebben. Deze zorgen blijven wij onder de aandacht brengen van de minister, de Tweede kamer, de provincie en buurgemeenten. Daarin sluiten wij ons aan bij het breed gedeelde standpunt binnen gemeenten en de provincie Overijssel, verwoord in de brief van de provincie Overijssel aan de vaste Kamercommissie Infrastructuur en Waterstaat van het voorjaar van 2018.

Wat willen wij bereiken?

Wij sluiten ons aan bij het breed gedeelde standpunt binnen gemeenten en de provincie Overijssel, verwoord in de brief van de provincie Overijssel aan de vaste Kamercommissie Infrastructuur en Waterstaat van het voorjaar van 2018.

Wat gaan we daarvoor doen?

In dit dossier trekken we regiobreed op. De provincie Overijssel, samen met de provincie Gelderland is ten behoeve van de provinciale belangen maar ook ten behoeve van de gemeentelijke belangen leidend in dit proces. Op dit moment wordt een provinciale zienswijze voorbereid ten aanzien van het besluit tot het uitbreiden van luchthaven Lelystad. Wij zijn hierbij aangehaakt.

Daarnaast hebben beide colleges van Gedeputeerde Staten bij de minister benadrukt dat zij inhoudelijk betrokken willen zijn bij het besluitvormingsproces rond de herziening van het luchtruim en de Luchtvaartnota 2010-2050.

Wat mag het kosten?

De wijze waarop we aanhaken bij het regio brede traject levert geen extra kosten op in capaciteit en middelen.

Planning

Het is een lopend traject en zal nog enige jaren in beslag nemen.

Aanpak/Bedrijfsvoering

Zoals aangegeven sluiten we aan bij de regiobrede aanpak. We leveren onze bijdrage en standpunten in de overleggen die plaatsvinden. Het eigenaarschap ligt bij het team Leefomgeving, maar ook het team MO is op basis van het thema volksgezondheid nauw betrokken.

Impact op de organisatie(ontwikkeling)

Zoals aangegeven is het een lopend traject het heeft geen gevolgen voor de organisatie.

3.14 Overige beleidswensen

Onderstaande beleidswensen vloeien niet rechtstreeks voort uit het raadsakkoord, maar dragen wel bij aan de hoofddoelstellingen en beoogde maatschappelijke effecten bij het bestuursprogramma Leefomgeving.

Hoogwaterbeschermingsprogramma / meekoppelkansen

In 2018 is voor de dijkversterking Zwolle-Olst de notitie Reikwijdte en Detailniveau voor de dijkversterking Zwolle-Olst vastgesteld. In dat kader zijn door ons meekoppelkansen benoemd die voor verkenning in aanmerking komen en waarvoor wij als gemeente aan de lat staan. De meekoppelkansen betreffen de versterking van de recreatieve fietsstructuur langs of op de dijk, Rivierpark Wijhe (recreatieve herinrichting) en mogelijk de verbetering van de kruising N337 – Brabantse Wagen bij Wijhe.

Doel van de verkenning is te onderzoeken of en op welke manier de voorgestelde meekoppelkansen kunnen worden gecombineerd met de dijkversterking Zwolle-Olst. Het formele besluit hierover is gepland voor het najaar van 2019. Op korte termijn moeten er al principebesluiten worden genomen over deze meekoppelkansen. Op basis daarvan wordt er een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen het waterschap en de trekker van de meekoppelkans. De meekoppelkans wordt hiermee formeel meegenomen in de planuitwerkingsfase van de dijkversterking. Overigens ook partijen als provincie of Staatsbosbeheer kunnen trekker zijn van een meekoppelkans.

Naast de dijkversterking spelen ook andere opgaven rond de IJssel, zoals de planontwikkeling voor de Buitenwaarden Wijhe, waar het Rivierpark Wijhe, onderdeel van uitmaakt. De Buitenwaarden Wijhe is het buitendijkse gebied tussen de Loswal in Wijhe tot aan de Paddenpol. In de Buitenwaarden spelen opgaven

vanuit de Kaderrichtlijn Water en Natura2000, waarvoor respectievelijk Rijkswaterstaat en Provincie Overijssel verantwoordelijk zijn. Het Rivierpark Wijhe is gelegen tussen de Loswal en Veerweg. Hier liggen mogelijkheden voor recreatie en het verhogen van de Veerweg, waardoor deze bij hoogwater minder snel uit de vaart hoeft te worden gehaald. De gemeente is als participant in de projectorganisatie verantwoordelijk voor het inbrengen van de opgave/wensen betreffende het onderdeel Rivierpark Wijhe. De financiële ramingen voor de verschillende meekoppelkansen, waaronder ook Rivierpark Wijhe, zijn op korte termijn beschikbaar. Op basis van die ramingen zal medio maart een voorstel worden gedaan over de financiële consequenties, zodat dit tijdig kan worden meegenomen in de Kadernota 2020.

Cultuurhistorische waardenkaart

Met ingang van 1 januari 2012 zijn gemeenten wettelijk verplicht om in bestemmingsplannen aan te geven hoe met cultuurhistorische waarden om te gaan. In de toelichting van een bestemmingsplan moet een beschrijving worden opgenomen van de manier waarop met de, in het gebied aanwezige cultuurhistorische en archeologische waarden, rekening is gehouden. De archeologische waarden binnen onze gemeente zijn al eerder in beleid- en archeologische waardenkaarten opgenomen en vastgelegd. Voor cultuurhistorie is vergelijkbaar beleid en kaartmateriaal nog niet aanwezig.

Met een cultuurhistorische waardenkaart kan in het kader van de komende Omgevingswet een bijdrage worden geleverd aan de omslag van bestemmingsplannen naar omgevingsplannen. Door een adequate beschrijving en waardering kan het geïntegreerd worden in de omgevingsvisie of het omgevingsplan. Ook is het op systematische en toegankelijke wijze beschikbaar hebben van cultuurhistorische informatie een extra tool ter ondersteuning van nieuwe initiatieven; uitgaande van meer particulier initiatief kan het de initiatiefnemers vaak helpen dat cultuurhistorische informatie beschikbaar en bruikbaar is. Uitgangspunt is het 'ja, mits principe', maar in voorkomende gevallen zal dat ter behoud van belangrijke waarden ook tot een 'nee' kunnen leiden.

Het opstellen van een cultuurhistorische waardenkaart is een arbeidsintensieve klus, waarvoor een extern bureau ingehuurd dient te worden. Daarnaast vraagt het om een goede digitale vertaalslag. Uit referenties van andere gemeenten blijkt dat het proces tot vaststelling van de cultuurhistorische waardenkaart ook intern veel begeleiding en tijd kost. Ten behoeve van de Kadernota 2020 zal hier medio maart een concrete raming voor worden aangeleverd.

Budget verkeersveiligheidsprojecten

Het Rijk en de provincie sturen aan op een verbeterde aanpak van de verkeersveiligheid. Ze willen samen op weg gaan naar een nieuwe verkeersveiligheidsaanpak en verdeling van middelen. De doelstellingen voor vermindering van verkeersslachtoffers worden tot op heden niet gehaald. De ambitie is "Maak van de nul een punt" (ieder verkeersslachtoffer is er één teveel).

Er worden momenteel uitsluitend in combinatie met groot onderhoud aan de wegen beperkte aanpassingen uitgevoerd. Verzoeken van inwoners en plaatselijke belangen om extra verkeersveiligheidsmaatregelen worden vaak afgewezen.

Omdat er geen budgettaire ruimte is voor 'invliegers', kleine infrastructurele voorzieningen en aanjaagbudgetten bij particuliere initiatieven is een structurele voorziening in de begroting gewenst. Dit voorstel is bij de behandeling van de begroting 2019 niet geprioriteerd. Voorgesteld wordt de mogelijkheid om een bedrag voor verkeersveiligheidsprojecten in de begroting te ramen in de Kadernota 2020-2023 opnieuw in de afweging te betrekken. Gedacht kan worden aan een jaarlijks bedrag van € 25.000.

Beleidsplan wegen 2020-2023

Bij de heroverweging in de afgelopen jaren (2011-2013) is besloten de budgetten voor grote reconstructies van wegen voorlopig op te schorten tot na 2020. Budgetten voor grote reconstructies maken geen deel uit van de onderhoudsbudgetten die voor wegen zijn opgenomen in de meerjarenbegroting. Wij gaan onderzoeken welke reconstructies van wegen in de komende jaren nodig zijn, welke budgetten daarvoor opgenomen moeten worden in de meerjarenbegroting en komen met een voorstel over de manier, waarop

de budgetten hiervoor beschikbaar gesteld kunnen worden. We stellen hiervoor een meerjarenonderhoudsplanning op.

Extra onderhoudsbudget civieltechnische kunstwerken

In 2016 is het IBOR-plan (Integraal Beheer en Onderhoud) voor de openbare ruimte vastgesteld. Ook de civieltechnische kunstwerken (bruggen, duikers, steigers, kades), die in beheer en eigendom van de gemeente zijn, vallen onder het IBOR-plan. Vanaf 2019 wordt voor het onderhoud en beheer van kunstwerken in de openbare ruimte het scenario “voldoende” aangehouden. De gemeente heeft voor het beheer van 80 kunstwerken een budget van € 20.614 per jaar beschikbaar. Om het beheer op het niveau “voldoende” te houden is voor de periode 2019-2023 vanaf 2020 een jaarlijks tekort van € 28.000 en vanaf 2024 een tekort van ca. € 100.000 per jaar. Voorgesteld wordt de dekking voor deze tekorten in de Kadernota 2020-2023 in de afweging te betrekken.

Opzet en uitwerking MeerJarenOnderhoudsprogramma (MJOP)

We brengen samenhang aan in de besteding van de beschikbaar gestelde middelen voor groot onderhoud van de openbare ruimte en voor verbetering en vervanging van de infrastructuur. Inwoners en bedrijven krijgen inzicht in projecten die in de komende jaren in hun omgeving gaan spelen en worden bij daadwerkelijke voorbereiding en uitwerking van plannen gevraagd om input. Aan wijk- gebiedsgericht werken wordt vanuit het MJOP actief sturing gegeven, met organisatiebrede aandacht voor de leefbaarheid en “sociale onderlaag” in de wijken en gebieden. Onder andere de Provincie en SallandWonen zijn daarbij belangrijke partners en stakeholders. Eenzelfde manier van werken als Deventer en/of Raalte versterkt de mogelijkheden tot een betere samenwerking in de regio. Het MJOP wordt nader uitgewerkt. In 2019 wordt een voorstel opgesteld over de verschillende mogelijkheden voor het vinden van een structurele dekking van reconstructies en vervanging, waarbij we uitgaan van gemiddelde levensduurberekening van kapitaalgoederen. Dit komt in de afweging voor de Kadernota 2020-2023. Om het MJOP ten aanzien van meekoppelkansen niet alleen te laten slagen op het gebied van werk met werk maken, maar juist ook in kansen voor cofinanciering en subsidieverlening is het noodzakelijk dat er capaciteit en competenties binnen de organisatie (spilfunctie) aanwezig is om alle (mogelijke) stakeholders te kunnen benaderen.

Saneren asbestdaken

Per 1 januari 2025 geldt zeer waarschijnlijk een landelijk verbod voor alle asbestdaken. Het wetsvoorstel is door de Tweede Kamer. De Eerste Kamer beslist hierover binnenkort. Het verbod op asbestdaken is aangekondigd vanwege de gezondheidsrisico's van asbestdeeltjes in de omgeving van verweerde asbestdaken. Daarnaast bestaat er extra risico voor de omgeving bij incidenten met asbestdaken, zoals brand, storm en hagel. Indien de omgeving moet worden opgeruimd en afgezet kan dat aanzienlijke financiële consequenties voor lokale overheden en omliggende pandeigenaren hebben. Het saneren van asbestdaken is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de dakeigenaren. De opgave is echter zeer groot en onze gemeente heeft daarom samenwerking gezocht met onder andere de provincie en de gemeenten Deventer en Raalte. In 2018 zijn voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd. Veel dakeigenaren pakken hun verantwoordelijkheid en starten met het saneren van hun asbestdak. Naar verwachting zal een klein aantal dakeigenaren niet in staat zijn om de kosten voor het saneren en het plaatsen van een nieuw dak te dragen. Vanuit het rijk wordt hiervoor een Stimuleringsfonds in het leven geroepen. De verwachting is dat deze einde van dit jaar van kracht wordt. De provincie Overijssel wil hierbij aansluiten en draagt 6,25 miljoen euro bij. Zij vraagt de Overijsselse gemeenten ook aan te sluiten en gezamenlijk eenzelfde financiële bijdrage te leveren. De verdeelsleutel binnen de Overijsselse gemeenten is nog niet gemaakt. Op basis van een schatting verwachten wij dat onze gemeente ongeveer 260.000 euro moet inleggen, zodat onze inwoners deze lening kunnen aanvragen. De verdeelsleutel is als volgt: gemeente: 12,5%, provincie 12,5%, rijk 25% en overige commerciële partijen, waaronder de Rabobank: 50%. Hoeveel de lasten voor deze lening uiteindelijk voor onze gemeente zijn moet nog berekend worden.

4. Impact op de bedrijfsvoering

Voor de beoordeling van de impact op de bedrijfsvoering vormen de inhoudelijke ambities, zoals verwoord in het raadsakkoord het vertrekpunt. Deze vinden plaats in de context van een aantal majeure ontwikkelingen, zoals de transformatie-opgaven in het ruimtelijk en het sociaal domein en de duurzaamheidsopgaven. Verschillende activiteiten kunnen zoals hiervoor is aangegeven binnen de reguliere formatie worden opgepakt. Op onderdelen is aangegeven waar de uitvoering van het raadsakkoord om extra formatie vraagt. De zogenoemde “wat-vraag”. De organisatie beschikt niet of nauwelijks over vrije ruimte (onder meer als gevolg van diverse heroverwegingsoperaties). Nieuwe ambities kunnen daardoor leiden tot een vraag om extra formatie, zoals bij enkele onderdelen hiervoor is aangegeven.

Daarnaast is in het raadsakkoord ook nadrukkelijk aandacht voor de wijze waarop vorm gegeven wordt aan de inhoudelijke opgaven. De zogenoemde “hoe-vraag”. Dit is ook terug te zien in dit collegeuitvoeringsprogramma in de beschrijving van de impact op de organisatie bij diverse onderdelen, waarbij een andere focus en aanpak wordt verwoord, en de complexiteit een andere kwalitatieve bijdrage vraagt.

Omdat verschillende onderdelen van de thema's uit het raadsakkoord op inhoud nauw met elkaar samenhangen, vraagt dit om een meer integrale benadering. Daarvoor is in het raadsakkoord ook expliciet aandacht gevraagd.

Om hier vorm en inhoud aan te kunnen geven werkt de organisatie aan drie zogenoemde strategische lijnen:

- Programma participatie;
- Programma dienstverlening;
- Programma gebiedsgericht werken.

Het werken volgens deze drie programmalijnen is inmiddels binnen de organisatie in meer of mindere mate in uitvoering genomen maar vraagt om een verdere intensivering en doorontwikkeling in de organisatie. Deze ontwikkeling kost de nodige tijd en capaciteit en vraagt daarom ook om fasering in de uitvoering van de diverse thema's.

Om de organisatie zowel kwantitatief als kwalitatief goed toe te rusten op deze opgaven is een strategisch HR-beleid in voorbereiding. Op basis van een kwantitatieve en kwalitatieve analyse van de huidige formatie, rekening houdend met de een relatief grote uitstroom in de komende jaren en de te verwachten benodigde kwantitatieve en kwalitatieve formatie in de toekomst wordt een strategisch personeelsplan opgesteld. Benodigde kwaliteiten en competenties, ook in lijn met dit collegeuitvoeringsprogramma, worden daarbij in beeld gebracht. De financiële consequenties hiervan zullen worden betrokken bij de Kadernota 2020-2023.

Voor de korte termijn (2018 en 2019) was reeds een aantal maatregelen genomen om risico's in de bedrijfsvoering te reduceren. Maatregelen voor 2020 en verder zullen worden ingebracht bij de Kadernota 2020-2023.

Naast de impact van dit programma voor de benodigde formatie vormen informatisering en digitalisering belangrijke factoren voor een succesvolle uitvoering van zowel de inhoudelijke programma's als de organisatiebrede programma's. Hiervoor heeft de gemeenteraad in 2017 de I-visie vastgesteld op basis waarvan structureel extra middelen beschikbaar gesteld voor informatiebeveiliging en de I-werkorganisatie (DOWR).

Voor een goede digitale facilitering van het sociaal en ruimtelijke domein en de domeinen dienstverlening en bedrijfsvoering worden op basis van een informatiestrategie zogenoemde domeinplannen opgesteld. De daaruit voortvloeiende financiële consequenties worden ingebracht bij de kadernota 2020-2023.

5. Financiële paragraaf

Hieronder staat een financiële raming van de lasten die met de uitvoering van het collegeuitvoeringsprogramma zijn gemoeid. Een deel van de lasten zijn als Pm post opgenomen. De invulling van deze Pm posten en de exactheid van de overige posten worden – voor zover nodig en mogelijk – geconcretiseerd in de Kadernota 2020-2023.

FINANCIEEL OVERZICHT COLLEGEUITVOERINGSPROGRAMMA INCLUSIEF OVERIGE BELEIDSAMBITIES BEGROTING 2019-2022						
Financiële vertaling raadsakkoord in collegeuitvoeringsprogramma		2019	2020	2021	2022	2023
1. Domein algemeen						
1.1	Nota integraal veiligheidsbeleid 2020-2023		pm	pm	pm	pm
1.2	Informatieveiligheid en privacy	-47.090	-72.000	-72.000	-72.000	-62.000
1.3	Financieel beleid en lastendruk		pm	pm	pm	pm
	Duurzame alternatieven lokale heffingen		pm	pm	pm	pm
1.4	Participatie	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
1.5	Dienstverlening	-37.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
	Dienstverlening: sociaal media en webcareplan	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
1.7	Overige beleidswensen:					
	- doorvoerenprijsindexering		-120.000	-120.000	-120.000	-120.000
	- uitvoering beleid preventie en handhaving drank- en horecawet	-8.400	-8.400	-8.400	-8.400	-8.400
2. Sociaal domein						
2.1	welzijn: behoud voorzieningen in de kernen		pm	pm	pm	pm
	welzijn: ondersteuning verenigingen etc	-35.000				
	welzijn: lokaal gezondheidsbeleid	-10.000	-20.000	-10.000		
	welzijn: dekking lokaal gezondeleiden uit transitiebudget samenw Regionaal Kompas	10.000	20.000	10.000		
2.2	Openbare bibliotheek: handhaven huidige voorzieningen			-22.000	-22.000	
	Subsidie KCOW		-7.000	-7.000	-7.000	-7.000
	Nieuwe huisvesting historische vereniging Wijhe		pm	pm	pm	pm
	Cultuureducatie			pm	pm	pm
2.3	Verlenging programma transitie sociaal domein	-82.000	-41.500			
	dekking reserve sociaal domein	82.000	41.500			
2.8	Consulent statushouders		-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
2.9	Verbeteren communicatie minimabeleid	-6.500	-6.500	-6.500		
	Dekking uit overgeheveld budget uit 2017 kindpakket?	6.500	6.500	6.500		
2.10	Onderwijshuisvesting				pm	pm
	Samenwerking onderwijs, welzijn, sport en jeugdzorg		pm	pm	pm	pm
2.11	Overige beleidswensen:					
	- Participatie statushouders		-46.500	-46.500	-46.500	-46.500
	- Experimentenbudget		-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
	Sport- en cultuurstimulering		-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
3. Ruimtelijk domein						
3.1	Kwaliteit van leven		pm	pm	pm	pm
3.2	Woningbouw: beleidsintensivering 0,15fte		-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
	Opzetten nieuwe woonvisie		-20.000			
	Inzet investeringsreserve: Binnestedelijke vernieuwing		20.000			
3.3/4	Duurzaamheid en energiebesparing:		0	0	0	0
	1. Uitbreiding formatie met 1fte		-80.000	-80.000	pm	pm
	2. Incidentele capaciteit structureel maken		-55.000	-55.000	-55.000	-55.000
	3. Budget beleidsontwikkeling, projecten en kansrijke initiatieven	-62.500	-62.500	-62.500	-62.500	pm
	Warmtetransitie		pm	pm	pm	pm
3.4	Voedsel: algemeen					
3.5	Klimaatadaptatie: uitvoering plan van aanpak		pm	pm	pm	pm
3.7	Omgevingsvisie:					
	1. Opstellen omgevingsvisie, omgevingsplan		-66.000	-66.000	-66.000	-66.000
	2. Dienstverlening en Bedrijfsarchitectuur		-87.192	-87.192	-87.192	-87.192
	3. Informatiearchitectuur		-52.000	-52.000	-52.000	-52.000
	4. Relatie- en stakeholdermanagement		-7.700	-7.700	-7.700	-7.700
	5. Invoering omgevingswet		-75.950	-75.950	pm	pm
	dekking vrijval structurele ramingen		8.300	27.200	27.200	27.200
3.8	Naar vitaal platteland: bijdrage visietraject in Sallanddeal	-10.000	-10.000			
	Naar vtaal platteland: 4 uur extra inzet mw economie voor buitengebied		-7.700	-7.700	-7.700	-7.700
3.9	Lokale economie: bijdrage Regio Zwolle		-31.500	-31.500	-31.500	-31.500
3.10	Vrijtijdseconomie: programma versterking IJssellinie en ontwikkeling IJsselzone		pm	pm	pm	pm
3.11	Leefbaarheid: reconstructie en vervanging		pm	pm	pm	pm
	Leefbaarheid: ondersteuning plaatselijk belang ca	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
	Leefbaarheid: aanpak hondenpoep	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
3.12	Mobiliteit: MOP		pm	pm	pm	pm
3.14	Overige beleidswensen:					
	- Hoogwaterbeschermingsprogramma / meekoppelkansen		pm	pm	pm	pm
	- Cultuurhistorische waardenkaart		pm	pm	pm	pm
	- Verkeersmaatregelen	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
	- Beleidsplan wegen 2020-2023		pm	pm	pm	pm
	- Extra onderhoudsbudget civieltechnische kunstwerken		-28.000	-28.000	-28.000	-28.000
	- Stimuleringsfonds asbestsanering		pm	pm	pm	pm
	Bedrijfsvoering		pm	pm	pm	pm
	Totaal financiële vertaling raadsakkoord en overige beleidsambities	-269.490	-1.035.642	-1.028.742	-872.792	-778.292

Bijlagen

Bijlage 1

Landelijke ontwikkelingen Interbestuurlijk Programma (IBP) VNG

Het VNG-bestuur heeft met het kabinet overeenstemming bereikt over de uitgangspunten voor het Interbestuurlijk Programma (IBP). Deze bevat uitgangspunten voor samenwerking aan maatschappelijke vraagstukken en meegroeien van het gemeentefonds met de rijksuitgaven.

Het IBP moet een nieuwe fase van interbestuurlijke samenwerking inluiden, gebaseerd op gezamenlijkheid, gelijkwaardigheid en wederkerigheid. De achterliggende gedachte is dat veel maatschappelijke opgaven zich niet op het werkteerrein van één overheid bevinden en dat ze daarom ook niet door één overheid kunnen worden aangepakt. De agenda zal de komende maanden door alle betrokken partijen worden uitgewerkt tot een aantal programma's waarin de doelen, de werkwijze en de inspanningen die de deelnemende overheden gaan leveren nader worden beschreven. De volgende tien maatschappelijke vraagstukken zijn opgenomen in het IBP.

	Opgave
Fysiek	 1. Samen aan de slag voor het klimaat
	 2. Toekomstbestendig wonen
	 3. Regionale economie als versneller
	 4. Naar een vitaal platteland
Sociaal	 5. Merkbaar beter in het sociaal domein
	 6. Nederland en Migrant goed voorbereid
	 7. Problematische schulden voorkomen en oplossen
Overkoepelend	 8. Goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving
	 9. Passende financiële verhoudingen
	 10. Overkoepelende thema's

Per maatschappelijk vraagstuk worden de onderwerpen door het rijk uitgewerkt. Een voorbeeld daarvan is het Bestuursakkoord klimaatadaptie, dat in november 2018 door de verschillende partijen, waaronder rijk en VNG is afgesloten.

Wat een en ander voor de overige vraagstukken in beleidsmatige en financiële zin voor onze gemeente betekent, is op dit moment niet aan te geven. Bij de uitvoering van de verschillende thema's komt dit te zijner tijd aan de orde.

Bijlage 2

Procedure vaststelling collegeuitvoeringsprogramma 2018-2022 (aangepast na overleg fractievoorzitters)

Planning	Acties	Wie
5 februari 2019	Bespreking collegeuitvoeringsprogramma, inclusief raadsvoorstel	College
12 februari 2019	Vaststellen concept collegeuitvoeringsprogramma	College
15 februari 2019	Collegeuitvoeringsprogramma aanbieden aan gemeenteraad (incl. raadsvoorstel)	Griffie
	Optie vastleggen voor sessie, na 15 februari bezien of hier daadwerkelijk behoefte aan is	College-raad
1 maart 2019	Toezening raadsvoorstel en cup aan raad	Griffie
11 maart 2019	Oordeelsvormende bijeenkomst raad	Gemeenteraad
19 maart 2019 (dan wel een volgende collegebespreking)	Definitieve vaststelling collegeuitvoeringsprogramma (verwerking opbrengst oordeelsvormende bespreking)	College
Maart/April 2019 e.v.	Uitwerken prioritering en fasering Inbrengen in kadernota + BERAP Financiële claims meenemen en afwegen	Organisatie, college
Juli 2019	Vaststelling Kadernota, Eerste berap, Bestuurlijk dashboard met budgetten voor de uitvoering van het raadsakkoord.	Raad
2019	Vertaling naar startnotities, bestuursprogramma's begroting 2020 en verder	Organisatie, college, raad